

KARIS

3.

2015/16

EDITORIÁL

Buďte pozdravení!

Aj vy ste takí šťastní, že polročné vysvedčenie je už za nami? My v redakcii Karisu sme sa na toto obdobie zvlášť tešili; najmä kvôli výletu do Prahy, ktorý nás hneď na ďalší týždeň čakal. (Ale o tom v budúcom čísle.) Aby som sa opäť napojila na niť - nie je to predsa skvelý pocit, pospať si viac ako päť hodín? Mať čas upratať si obrovskú kopy oblečenia, odvrhnutú a bolestne odignorovanú v kúte izby? Mne teda spadol poriadny balvan zo srdca. Zalamujúc rukami nad vysvedčením, s prísahou lepších známok v budúcom polroku na perách, som sa spokojne mohla, spolu so zvyškom redakcie, venovať spracovaniu tohto čísla Karisu - a verím, že bude rovnako originálne ako tie predošlé. A že rozprúdi diskusiu, lebo to by, podľa mňa, správny časopis mal vyvolať.

Môžete sa tešiť na rozhovory, aktuálne témy a zážitky v jedinečnom karisáckom spracovaní - a ja vám teda už len prajem príjemné čítanie.

Alica Bednáriková

REDAKCIA

Pedagóg: PhDr. Beáta Makovická

Šéfredaktor: Alica Bednáriková

Zástupca: Marika Tisoňová

Korektori: Kristína Grolmusová, Terézia Čviriková, Radko Stolárik, Lujza Kočíková, Nora Mlynáriková

Grafici: Martina Orvošová, Martin Bažlek

Propagácia: Lujza Kočíková (koordinátor), Marika Tisoňová, Michaela Hanušiaková, Radko Stolárik, Andrea Minichová, Miriama Bernátová, Rebeka Niníková, Katarína Cigániková, Jana Kováčsová, Jana Uhrinová, Erika Laššáková, Mária Rusnáková, Denisa Rišianová, Janka Klimeková, Alžbeta Štefániková, Helena Kutnarová, Svetlana Kurucová

Redakcia: Radko Stolárik, Marika Tisoňová, Vanda Zaklaiová, Michaela Hanušiaková, Andrea Minichová, Alica Bednáriková, Rado Budoš, Helena Galbavá, Mária Rusnáková, Erika Laššáková, Jana Niepelová, Mária Rusnáková, Denisa Rišianová, Lucia Magáthová, Háma Ismail, Soňa Lukáčová, Saba Kvasnicová, Janka Klimeková, Alžbeta Štefániková, Tomáš Buchel, Daša Novysedláková, Terézia Čviriková

Fotografi: Lucia Mrvová, Janka Klimeková, Daša Novysedláková

Kontakt:

magazinekaris@gmail.com

5 ČO SA STALO NA GBAS-E

Career visions, Deň zvierat, Erasmus+ and GBAS Open days USA, Vianočný volejbalový turnaj

13 F.A.Q. S PÁNOM RIADITEĽOM

15 SÚŤAŽE A ÚSPECHY

Debatéri

18 ROZHOVOR

Filozof, či pivovarník? —

22 AKTUALITY ZO SVETA ŠKOLY

High schools abroad

25 18 VECÍ, BEZ KTORÝCH NEMÔŽE ŽIŤ

Peťa Bachanová —

28 ROZHOVOR

La nouvelle professeur

30 UČEBNÉ POMÔCKY

31 A ČO ĎALEJ?

3. lekárska fakulta Univerzity Karlovy
Holandsko - Breda university
University of Edinburgh

36 KEĎ SI GBAS OBUJE TÚLAVÉ TOPÁNKY

Gbasáci naprieč Islandom —

46 SÚBOJ PÁROV

Hviezdne vojny

42 TVROBA ŽIAKOV - PRÍBEH NA POKRAČOVANIE!

Časť tretia - nový kamarát

51 INTERESTING USELESS FACTS

52 OKIENKO ABSOLVENTA

Dorka v krajine gastronómie - Noma —

54 PSYCHOLÓGIA

Anne Freud - more than daddy's little girl

56 ČO JE NOVÉ VO VEDE A TECHNIKE?

Why knuckles crack

57 BAKELITA

Jeden svet

58 VSTÁVAŤ A CVIČIŤ

Šport a fitness

60 MÓDA NAŠIMI OČAMI

Shwopping instead shopping

61 ŽIACKA ŠKOLSKÁ RADA

Večerná škola

62 ROZHOVOR

Bod omylu —

64 REVIEWS

68 KUČTÍME S KARISOM

69 ČO NÁS ČAKÁ

71 INTERNATIONAL DAYS

73 CESTUJ LACNO

74 GLOSA

NÁZORY

Začiatok pre mňa, ako prváčku, bol ťažší, ale nič to nemeňte na tom, že písanie patrí k mojím koníčkom. Tak ako i ja, aj celý tím v Karise sa snažíme pre Vás pripraviť tie najlepšie články a usilovne makáme na tom, aby bolo každé číslo lepšie a lepšie, pretože vždy je čo zlepšovať. Dúfam, že sa Vám bude tento Karis tak dobre čítať ako mne, a že pri ňom strávite iba tie najlepšie chvíle.

Janka Klimeková 1.C

Mám pocit, že Karis sa každým číslom zlepšuje a že vždy si tam každý niečo nájde. Ja, ako súčasť klubu Gbas Writers, musím vyzdvihnúť žiacke práce, ktoré sú aj tentokrát výborné. Taktiež ma opäť potešili odporúčania kníh a filmov, kde som si hneď zvolila svojho ďalšieho adepta na prečítanie. Avšak to, čo vždy nadchne moje zvedavé srdiečko, je časť o cestovaní našich študentov a absolventov. Island, je jednou z destinácií, ktorú by veľa z nás chcelo navštíviť a tipy od ľudí, ktorí toto miesto navštívili, sú vždy prospešné.

Ivana Krížová 5.B

Proces vzniku Karisu ma nikdy neprestane udivovať. Za každým číslom stojí mnoho ľudí, ktorí do svojej práce dajú maximum, aby ste si Vy mohli kúpiť časopis, ktorý Vám priblíži život školy, priniesie nové informácie, ako aj zábavu. Inak tomu nebolo ani pri tomto čísle. Pevne verím, že naša práca priniesla svoje ovocie a každý z Vás si v tomto čísle nájde niečo pre seba.

Jana Uhrinová 2.C

CAREER VISIONS – A VY VIETE, ČO CHCETE ŠTUDOVAŤ?

V decembri 2015 sme sa zúčastnili programu Career Vision. Jeho hlavnou úlohou bolo oboznámiť nás s profesiami, ktoré sme si pomocou ankety vybrali. Predstaviť sa nám teda prišiel lekár, psychológ, manažér, právnik a divadelný dramaturg.

Všetko to začalo spoločnou diskusiou. Páni sa nám predstavili, povedali nám, ako sa k svojmu zamestnaniu dostali, kde študovali a aké pre nich bolo samotné štúdium. Potom nasledovala diskusia len s jedným z nich podľa osobného výberu. Najviac nás zaujal lekár. Možno práve tým, že sa nebál rozprávať o spoločnosťou netolerovaných témach. Veľmi pekne a hlavne s humorom nám vykreslil terajšiu situáciu v zdravotníctve. Porovnal s nami štátny a súkromný sektor. Vo verejnom sektore sa podľa jeho slov financie rovnako rozdeľujú do všetkých oddelení, preto nie sú veľmi peniaze na vylepšovanie, zatiaľ čo v súkromnom sektore to je viac – menej na vlastníckovi. Práve preto je vybavenie lepšie a lekári tak viac zarábajú. Nanešťastie, jeho úprimnosť odradila nejedného budúceho gbasáckeho medika vo svojom výbere. Taktiež sa vyjadril aj k slovenským vysokým školám. Medicína v Martine je podľa neho najlepšia, pretože spolupracuje s nemocnicou v Martine, takže študenti majú aj prax, na druhej strane napríklad v Bratislave študenti nekooperujú s nemocnicou, a tak skoro vôbec nepraxujú. V zahraničí je to o dosť lepšie, ale vyberá si to svoju daň na cene štúdia.

people for future future for people

Spoznaj najžiadanejšie profesie naživo

Career Visions 2015

O tom, aká je realita najžiadanejších profesií prichádzajú hovoriť špičkoví profesionáli

10.12.2015 o 8:30
Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany

Viac o podujatí nájdeš na www.nexteria.sk

Taktiež spomínal, aké je dôležité, aby sa lekári vracali na Slovensko a pomohli mu. Všetci odchádzajú za lepším životom do zahraničia a neuvedomujú si, že by mali radšej pomôcť zmeniť situáciu u nás.

A čo naši spolužiaci?

„Lekár nás informoval o výhodách a nevýhodách štúdia v zahraničí, z finančného aj vzdelávacieho hľadiska. Prezradil nám, ako to funguje v slovenských verejných nemocniciach, respektíve, že to nie je perfektné. Taktiež porovnal súkromný a štátny sektor. A vysvet-

lil nám, prečo by sme mali zostať pracovať na Slovensku.“

„Career Vision bol veľmi dobrý projekt, hlavne pre nerozhodnejších ľudí, ktorí si s výberom svojho povolania lámu hlavu. Úvodný príhovor bol však zbytočne dlhý a nezábavný a tiež ma sklámalo, že spomedzi prednášajúcich sme mohli ísť na tú samostatnú session iba k jednému. Rada by som si ich vypočula viacerých. Avšak mne toto podujatie určite pomohlo a

som veľmi šťastná a vďačná za to, že na našej škole bolo.“

„Veľmi mi to pomohlo pri rozhodovaní sa o výbere vysokej školy.“

Na záver stačí len povedať, že táto akcia sa fakt podarila a sme vďační, že sme niečo takéto mohli absolvovať.

LILLY PERRYOVÁ

DEŇ ZVIERAT

Utorok 15. decembra 2015 - venovala naša škola milovaným zvieratám. Baktička pripravila niekoľko prednášok i hry, všetky zamerané na zvieratká, ich ochranu a možnosti, ako im môžeme uľahčiť život my, ľudia. O záchrane túlavých psov a mačiek sme sa dozvedeli od pána Róberta Šimčíška z občianskeho združenia Túlavé šťastie, ktoré pôsobí v Martine. Počas dňa sa rozoberali aj témy, ako napríklad využívanie zvierat v kozmetickom priemysle. Ak ste zmeškali, na podobnú školskú akciu sa určite môžeme tešiť aj v budúcnosti.

VALENTÍNA PECHOVÁ

Testovanie na zvieratách

GBAS AND ERASMUS+

During the last week of January we took part in an Erasmus+ training course "Youth and EU" in Belgrade, Serbia. Thirty participants from ten countries, such as the Western Balkans, Spain, Italy and Turkey, attended this project. The main aim of the project was to prepare youth workers and empower involved organizations to debate, discuss and promote EU citizenship, European values, integration, enlargement, active participation of citizens in EU and decision making process within EU. These goals were achieved by various workshops carried out throughout the week, such as group brainstorming about the topics, working in international groups, simulation of the European Parliament and the whole process of passing amendments, presentation from the head of Serbian European Integration Office and role play of political parties. We visited the Serbian and Yugoslavian Parliament building-

gs in which we were given a chance to talk with the members of the Serbian parliament. During the free afternoon we were able to explore the city of Belgrade and visit its most famous monuments and sights. Moreover, we got to know the views of other states on the problematics of European integration and European Union itself, see the different points of view on the conflict between Serbia and Kosovo and the conflict between Greece and Macedonia. In the end of the week, the organization gave us a presentation and did a workshop on how to carry out a similar project by ourselves in our home country. We felt very much inspired and decided to create one of our own. This trip was very educational as well as enjoyable and we are glad that we could participate in it.

LENKA VOSÁTKOVÁ, VANESA WANGOVÁ, IVANA JANÍČKOVÁ

OPEN DAYS USA

V novembri sa 4 odvážni žiaci - Viliam, Maťka, Adam a Paťa - vybrali s pánom Paulíkom na exkurziu za veľkou mláku - do USA. Pri-nášame vám exkluzívny (a úplne nekomerč-ný!) rozhovor s tromi pätinami účastníkov zájazdu.

Prečo ste sa prihlásili na túto exkurziu?

V: Chceli sme adrenalín, zažiť nejaký výlet a získať nové zážitky, a keďže sa zatiaľ nikdy nešlo do Ameriky na výlet cez našu školu, bola to vhodná príležitosť. Nevideli sme síce štart rakety, no aj program v New Yorku bol skvelý. M: Bola to príležitosť pozrieť si univerzity, aj keď pôvodne sme chceli vidieť štart rakety na Floride, no to, žiaľ, nevyšlo, keďže jediná raketa vtedy štartovala v Kazachstane.

A: Od malička bol môj sen zažiť Ameriku a chcel som to aj porovnať s Anglickom, čo sa študijných možností týka.

Aké univerzity ste navštívili?

Bolo ich veľmi veľa. Navštívili sme napríklad

NY University, v Bostone to boli Harvard University a MIT, a taktiež sme navštívili jednu z prestížnych stredných škôl v New Yorku Stuyvesant High School, kde učí aj jedna profesorka zo Slovenska.

Mali ste možnosť vidieť aj prednášky alebo napríklad laboratória univerzít?

Áno! Najlepšie bolo vidieť MIT, pretože práve vtedy, keď sme tam boli, bol Deň otvorených dverí, čo bol skvelý zážitok. Mali sme prístup do laboratórií, hlavne fyzikálnych, a taktiež sme sa „prepašovali“ na katedru hudby, kde sme sledovali nácvik žiakov s profesorom. Videli sme aj hodinu chémie, na ktorej prváci preberali organiku. Síce sme tam nemali byť, ale nikto si nás nevšimol, tak sme využili príležitosť, a pozreli sa. MIT bolo vyslovene life experience, skvelý zážitok. Na Harvarde sme, bohužiaľ, nevideli žiadne prednášky, pretože sme tam boli veľmi skoro ráno, ale aspoň sme si prešli celý areál.

Mali ste aj besedu so študentami ako na Open Days v UK?

Na Stuyvesant High School sme sa rozprávali so seniormi (žiaci posledného ročníka) a rozprávali nám o tom, čo všetko musia urobiť, keď sa hlásia na vysoké školy, ako sa pripravujú a podobne. Zobrali nás aj na hodiny, boli sme na telesnej, fyzike, chémii, deskriptíve, matematike, technickej výchove... takmer

na všetkých hodinách. Keďže je to škola v strede New Yorku, nemajú žiadnu záhradu pri škole, tak si urobili vlastnú záhradu na streche školy. Ukázali nám aj vybavenie ich školy, ako napríklad elektrónový mikroskop, plasma chamber, ktorú si sami vyrobili a 3D tlačiareň, na ktorú dostali grant.

Ovplyvnila exkurzia vaše rozhodnutie hlásiť sa na univerzity v USA?

V: Ja som už zvažoval, či ísť, alebo neísť študovať do USA, takže minimálne mi to rozšírilo obzory. Stále je tu však fakt, že ročné školné je 86 000\$, čo je pre Slováka dosť veľa.

M: Nemyslím si, že to ovplyvnilo moje rozhodnutie, pretože ja som tam plánovala ísť aj predtým. A tí, čo by tam chceli študovať, ale stále trochu váhajú, by si určite utvrdili svoj názor, pretože školy sú naozaj výborné a sú tam lepšie podmienky pre štúdium ako na väčšine európskych škôl.

A: Áno. Zistil som, že to nie je nič pre mňa, veľmi ma to neohúrilo, takže budem verný UK.

Čo okrem univerzít ste navštívili?

M,V: Z múzeí to boli Museum of Natural History a Museum of Native Americans, ďalej Socha Slobody, Staten Island, z budov sme videli Empire State building, Chrysler building, budovu OSN, kde sme sa dostali aj na 2 rokovania a takisto sme boli na generálnom konzuláte, kde sme sa stretli s generálnym vyslancom OSN a s našou konzulkou. Krásny bol aj Central Park- obrovský, na vode lode, na trávniku pobejúce deti, psy či konské kočy. Prešli sme celý Manhattan, boli sme na Brooklyn Bridge a neobišli sme ani komixový obchod a NHL shop. V podstate sme prešli skoro všetky streets, všetky avenues, všetky pamätníky a niekoľkokrát sme prechodili celé metro.

A: Ja za veľký zážitok a splnený sen pokladám aj „vlá-

manie sa“ na ihrisko, kde sa hrá americký futbal.

Na ceste naspäť ste zmeškali lietadlo. Čo sa vlastne stalo a ako ste to riešili?

M,V: Meškalo nám lietadlo z New Yorku asi hodinu, ale vo vzduchu to dobehlo, takže v Paríži sme pristáli načas. Problém nastal, keď nám pilot oznámil, že nie je voľný gate na letisku a že musíme čakať v lietadle 10 minút. Lenže z 10 sa zrazu stalo 30-40 minút a my sme mali na prestup len hodinu a pol. Keď

sme sa po 3/4 hodine dostali z lietadla, tak sme začali šprintovať. Doslova šprintovať. Ja, Adam a Viliam sme začali bežať cez letisko a prišli sme ku prvej kontrole. Na prvej kontrole nás prednostne pustili dopredu,

keďže nám ostávalo asi 20 minút do odletu. Prešli sme aj druhou kontrolou, dostali sme sa k východu a išli sme autobusom. Cesta však trvala dlhšie, ako sme čakali, ostávalo nám 10 minút do odletu a autobus si stále držal turistickú rýchlosť 30km/h. Po ďalšom šprinte sme konečne prišli k nášmu východu, kde nám svitla nádej, keď sme tam uvideli stáť hlúčik ľudí. Na naše sklamanie nám však oznámili, že je to let do Ženevy, že naše lietadlo už, bohužiaľ, odletelo a musíme ísť na ďalší let. Po ďalších 2 kontrolách sme sa dostali ku gate našej spoločnosti, kde sme asi 2 hodiny čakali, kým zistili, čo sa stalo a prebookovali nám letenky (čo sa samozrejme nezaobišlo bez problémov...). Čakali sme na ďalší let, pričom sme chceli vedieť, ako je to s našou batožinou, či odletela v lietadle, ktoré sme zmeškali, do Viedne. Pani nás uistila, že batožina nemôže odletieť bez nás, avšak ako sme zistili vo Viedni, neodletela ani s nami druhým lietadlom a ostala v Paríži. Po reklamácii nám batožinu rozoslali na rôzne letiská podľa letových kružníc podľa bydliska, takže 3 kufre skončili v Ostrave, Matkin v Košiciach a Adamov v Budapešti (nezávisle od toho, že od seba bývajú 10km, bohužiaľ, je to iná letová kružnica). Našťastie sa nakoniec ku všetkým dostali kufre v poriadku a nič nám nechýbalo.

A: Mali sme ale veľké šťastie, že sme mohli ísť najbližším letom, že boli voľné miesta, pretože inak by sme si pobyt predĺžili ešte asi o 2 dni.

Ako celkovo hodnotíte exkurziu? Odporúčate ju aj na budúci rok?

V: Bola to pre mňa najväčšia life experience a je dobré, že nás bolo málo, pretože sa aktivity dali dobre zorganizovať. Aj príhoda s lietadlom bola novou skúsenosťou do života. A určite by som odporučil zažiť to, ale len v

takej malej skupinke ľudí, ako sme boli teraz, pretože menej ľudí sa lepšie zorganizuje a sú flexibilnejší.

M: Spoliehali sme sa sami na seba a muse-

li sme byť aj samostatní, pretože New York nie je malé mesto a ľahko by sme sa stratili. Takisto by som sa už po tom, čo sme zažili, nebála cestovať sama lietadlom.

A: (úsmev) Výlet mal viac stránok, lepších aj horších. Tí, čo majú svoj american dream, ako som mal aj ja, a chcú vedieť, či to naozaj stojí za to, si určite urobia svoj názor, takže je dobré vedieť, do čoho by ste išli a aké to tam je.

VIANOČNÝ VOLEJBALOVÝ TURNAJ

Ani tento školský rok nechýbala tradícia predvianočného športového zápolenia. VII. ročník Vianočného volejbalového turnaja o putovný pohár BGMH však toho roku nabral nový rozmer, a to v podobe 2 hracích dní.

Prvé, školské kolo, sa konalo 15.12.2015. Sily si zmerali ročníkové družstvá, a aj napriek priateľskej atmosfére boli niektoré zápasy naozaj dramatické. Víťazom sa stalo tretiacke družstvo, alebo ak chcete - Sedegin. Toto kolo bolo zároveň kvalifikáciou do ďalšieho, absolventského kola. Po zdĺhavom výberovom konaní boli z vybraných hráčov z ročníkových súpisiek zložené 3 družstvá: „Allstars BGMH“.

Druhý hrací deň, 21.12.2015, patril už tra-

dičnému turnaju s našimi absolventami. Tri „All stars“ tímy súčasných študentov a učiteľov, tri silné absolventské družstvá, sieť, lopta - a o zábavu na celý deň bolo postarané. Okrem prestávky počas Christmas assembly sa buchot lôpt ozýval z telocvične od rána až do večerných hodín. Napokon, po celom dni kvalitných, vyrovnaných zápasov zvíťazil absolventský tím: „Voláme sa ako vždy“.

Turnaj, podľa nášho názoru, splnil všetky očakávania, odohrali sa zaujímavé zápasy, ale hlavne sme zažili skvelý deň s kamošmi nielen z radov spolužiakov, ale aj absolventov, s ktorými máme aj vďaka tejto akcii veľmi dobré vzťahy. Už sa nevieme dočkať ďalšieho ročníka. Športu zdar a volejbalu zvlášť!

JANA NIEPELOVÁ

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Vškolských záznamoch je uvedené, že naša škola má postavené 2 altánky. Je to pravda? Kde tie altánky sú?

To by som rád vedel aj ja, kde tie altánky sú. Ale po poriadku a vecne. Nevie, v akých školských záznamoch je evidovaná skutočnosť, že sme postavili dva altánky. V správe školy máme záhradné altánky, tie ktoré z času na čas pri rôznych príležitostiach rozložíme, sú to také tie „mobilné stany“. Je niekoľkoročným zámerom postaviť v školskej záhrade altánok, ale pre rôzne príčiny, predovšetkým finančné, sme ho ešte nepostavili. Či ho postavíme, závisí aj od generácie terajších žiakov, ako veľmi by ho chceli mať a či by boli ochotní sa aktívne zúčastniť brigády pri stavaní takého altánku. V každom prípade by som rád zistil, v akom školskom zázname či záznamoch si našla túto informáciu. Daj vedieť.

Čo sa stalo s našou sesterskou školou vo Švédsku?

Žiaľ, podobne ako v prvej odpovedi, aj teraz začnem tak, že neviem. Nevie, preto, lebo mi nie je známe, že by sme za posledných 17 rokov mali sesterskú školu vo Švédsku. Naši žiaci v rámci rôznych výmenných programov absolvovali časť štúdia aj na stredných školách vo Švédsku, ale s tými školami sme nemali oficiálne partnerstvo, ani dlhodobé, ani krátkodobé.

Čo si myslíte o štrajku učiteľov? Prečo za naša škola do štrajku nezapojila?

O štrajku učiteľov si myslím, že:

- je to legálny prostriedok, aj keď skutočne krajný, na dosiahnutie svojich cieľov,
- učitelia alebo zamestnanci škôl, ktorí sa rozhodli zapojiť do štrajku, určite zodpovedne zvažovali všetky pre a proti, a ak sa rozhodli štrajkovať, ich dôvody boli a sú dobré, rovnako aj ich rozhodnutie, a treba to plne rešpektovať,
- učitelia, ktorí sa do štrajku nezapojili, zvažili všetky pre a proti, a ak sa rozhodli neštrajkovať, urobili dobre a ich rozhodnutie

treba rešpektovať,

- ak niekto chce na základe zapojenia sa alebo nezapojenia hodnotiť a rozdeľovať učiteľov na „dobrých“ a „zlých“, tak nerobí dobre a takito hodnotitelia účelovo niečím manipulujú alebo si nectia jeden zo znakov demokracie, a to slobodu voľby a prejavu,
- je nutné rozhábať a upriamiť spoločnosť na niečo, čo tvorí základné piliere kvality života, prosperity, slušnej budúcnosti, spokojnosti občanov, šťastia, radosti ... a pokúsiť sa formulovať víziu školského systému, stanoviť jasné a merateľné ciele, stratégie na ich dosiahnutie a pravidelný odpočet plnenia od tých, ktorí majú nástroje, moc a možnosti a to sú predovšetkým exekutíva a zákonodarná moc,
- to nie je žiadne politikárčenie a vytĺkanie predvolebného kapitálu niektorou z politických strán, aj keď niektoré sa o to snažia, aspoň na miestnej a regionálnej úrovni,
- snáď terajšia iniciatíva učiteľov nesklame štrajkujúcich učiteľov, ako to urobili odboroví lídri pred tromi rokmi, kedy sa nedosiahli ciele, napríklad 10 % zvýšenie plátov, a štrajk ukončili,
- a myslím si ešte všeličo iné, ale kto dočítal až sem, tak má u mňa úprimný obdiv a obsah zvyšku KARIS-u je určite zaujímavejší, ako to, čo si o štrajku myslím.

No a prečo sa naša škola nezapojila do štrajku. Tu opäť trochu mentorovania. Školy vo všeobecnosti sa do štrajku nezapájajú. Do štrajku sa zapájajú zamestnanci. Je to ich právo, a ak už podmienky v školách sú dlhodobé neriešiteľné a nie je ochota zo strany zamestnávateľa, zriaďovateľa, centrálnych inštitúcií opakovane stav riešiť, tak štrajk je asi posledným spôsobom, ako dosiahnuť zmenu alebo aspoň začiatok zmeny. Ak na Slovensku v týchto dňoch sú niektoré ško-

ly zatvorené a niektoré nie, neznamená to, že zatvorená škola štrajkuje. Znamená to, že veľký počet zamestnancov, predovšetkým učiteľov štrajkuje a riaditeľ školy nevie zabezpečiť jej bežný chod alebo alternatívny zredukovaný výchovno – vzdelávací proces, a preto je nutné školu „zavrieť“ a upovedomiť o tom žiakov, rodičov, zriaďovateľa. Aj na školách, kde sa vyučuje, môže istý počet zamestnancov štrajkovať, ale riaditeľ vie zabezpečiť jej chod pre všetkých žiakov alebo len pre niektorý stupeň či ročníky.

Urobiť rozhodnutie štrajkovať alebo neštrajkovať nie je vôbec jednoduché. Je celý komplex otázok, ktoré učiteľ – jednotlivec, zvažuje a je to vždy jedinečné a špecifické, pretože učelia sú jedinečné a neopakovateľné osobnosti. Nech urobia v tejto otázke akékoľvek rozhodnutie, treba ho rešpektovať. Akékoľvek rozhodnutie je vždy dobrým rozhodnutím, pretože rozhodnutie jednot-

livca je jeho vlastné a iba on sám vie dobre a správne vyhodnotiť svoje rozhodnutie. Ak učelia našej školy neštrajkujú, neznamená to, že nie sú za dosiahnutie formulovaných cieľov alebo nechcú byť resp. nie sú solidárni. Sú solidárni a uvedomujú si nedostatky a vedia, čo treba zmeniť, kde treba pridať. Rozoberať rôzne aspekty osobných rozhodnutí na tomto mieste asi nie je nutné, ale hlavne by bolo len konštruktom. Ja neštrajkujem, lebo som sa slobodne rozhodol byť riaditeľom, už štvrtýkrát a pozícia riaditeľa je predovšetkým zabezpečovať pre žiakov každo-

denné výchovno – vzdelávacie činnosti. A o to sa snažím a darím sa mi to bude len do vtedy, kým tu budem mať skvelých učiteľov. Keď tu nebudú, budem musieť „zatvoriť“ školu a tiež sa pridať k štrajkujúcim. A ešte poznámka na záver: ak na našom gymnáziu sú iné podmienky na učenie sa a prácu učiteľov, myslím lepšie ako inde, tak to z veľkej miery vďaka vašim rodičom, ktorí tie podmienky spoluvytvárajú, a to podporou finančnou, mravnou, materiálnou, odbornou a povzbudením.

DEBATÉRI

Debatný klub Sučany vstúpil do novej sezóny s niekoľkými zmenami. Bývalý prezident Dávid Nemček odišiel rozširovať svoje obzory do Anglicka a nám v Sučanoch zostala prázdna prezidentská stolička. Ako však na jednu stoličku posadiť 4 ľudí? Táto otázka a pochybnosti o rozdelení „moci“ vrtali v hlave nejednému členovi klubu. Mnohoclenné vedenie sa však ukázalo ako skvelý nápad, a to najmä pri práci so začiatníkmi, pretože členovia DK Sučany v novej debatnej sezóne zbierajú jeden triumf za druhým, a to nielen na regionálnych turnajoch. Jeden z najnovších úspechov patrí Christianovi Alexandrovi Filtovi, ktorý si svojou vytrvalosťou prebojoval miesto až do národného tímu. V tomto článku sa spolu s trojicou Aďo Rybár, Martin Repka a Juraj Michalec podelí o svoje debatárske zážitky.

Čo považujete za najväčšiu výhodu a nevýhodu mnohočlenného vedenia klubu?

Slovenská debatná asociácia

Aďo: Výhoda: Vieme si rozdeliť prácu, ktorú si vedenie debatného klubu vyžaduje. A tak máme každý menej roboty.

Nevýhoda: Obmedzená komunikácia. Pri toľkých ľuďoch vo vedení je ťažké udržať každého informovaného.

Maťo: Myslím si, že to funguje ako v štáte. Väčšie vedenie väčšinou rozhodne tak, že to vyhovuje viac ľuďom, ale trvá to dlhšie. Jeden človek by síce rozhodoval rýchlejšie, ale nebola by tu záruka, že jeho rozhodnutia by boli správne.

Jurko: Výhoda: Prerozdelenie úloh. Keď jeden nemá čas, stále sú tu zvyšní traja, ktorí môžu urobiť, čo treba.

Nevýhoda: Niekedy je ťažké dohodnúť sa. Najmä s nimi tromi.

Momentálne je tím SUČ1 na vrchole tabuľky najlepších tímov stredného Slovenska. Plánujete si tento status udržať aj v rámci celého Slovenska?

Maťo: Na východe aj západe je niekoľko skutočne silných tímov, najmä tie na prvých miestach. Preto bude boj o prvé priečky na FSDL veľmi ťažký. Ale keďže je to náš hlavný cieľ, tak na to vynaložíme toľko úsilia, koľko bude treba.

Túto sezónu sme už absolvovali 2 regionálne turnaje. Aké sú vaše dojmy a čo prekonallo vaše očakávania?

Aďo: Dojmy sú veľmi pozitívne, naše očakávania prekonal výkon našich mladších zverencov a ich následné umiestnenie v tabuľke.

Maťo: Nakolko Sučany obsadili v priebežnom hodnotení prvé tri miesta, moje dojmy nemôžu byť iné ako skvelé. Po prvom turnaji

sme síce boli z výsledku nášho tímu trochu sklamaní, ale výhra druhého turnaja všetko napravila. Za najväčší úspech však považujem

Slovenská debatná asociácia

výsledky našich začiatníkov, ktorých tréningu sme zasvätili množstvo času.

Jurko: Mrzí ma, že debatná úroveň turnajov za posledné roky mierne poklesla. Na druhej strane ma však veľmi teší, že náš debatný klub svojimi umiestneniami dominuje na vrchných priečkach oboch tohtoročných turnajov, a to aj vďaka našim nováčikom - prvákovi. A čo prekonallo moje očakávania? Okrem spomínaných úspechov určite ubytovanie. Aspoň už nespávame na internátoch a v bundách. Ale nechcem to zakríknúť.

Čo považujete za svoj osobný debatérsky vrchol?

Aďo: Status najlepšieho stredoslovenského rečníka a trénera najväčšieho a najúspešnejšieho stredoslovenského debatného klubu.

Maťo: Dúfam, že môj osobný vrchol ešte len príde. Ale momentálne to celkom prekvapivo nie je žiadna výhra, ale to, že dokážem predávať debatérské schopnosti ďalej a učiť ďalšiu

generáciu klubu.

Jurko: Dúfam, že ten ešte len príde.

Ako som spomínala v úvode, 16.1 sa v Bratislave rozhodovalo, ktorí debatéri budú mať tú česť reprezentovať Slovensko na súťaži WSDC. V národnom tíme má vďaka Christianovi Alexandrovi Filtovi zastúpenie aj Debatný klub Sučany. Bolo by preto nefér nespýtať sa ho na pár zaujímavostí.

Kedy si začal s prípravami do národného tímu?

Čo sa týka prípravy, tak tam boli dva aspekty. Jeden bola príprava na test zo všeobecných vedomostí, na ktorý som sa pripravoval už dlhšie tak, že som každý týždeň čítal noviny. Neskôr sme si ešte s ostatnými uchá-

Slovenská debatná asociácia

dzačmi prezreli testy z predchádzajúcich ročníkov, aby sme lepšie vedeli, čo nás bude čakať. Druhý aspekt bola príprava na reč. Na výberové konanie sme mali spraviť jednu súhlasnú a jednu nesúhlasnú reč, pri ktorej išlo o preukázanie vytvorenia argumentačných línií na danú tézu a taktiež dobrú rečnícku prezentáciu. Na toto som sa začal pripravovať

hneď, ako vyhlásili organizátori tézu.

Ktorá časť konkurzu ti robila najväčší problém?

Neviem, či by som to charakterizoval ako problém, ale preto, že sme mali jeden deň pred konkurzom venčekovú slávnosť, mal som o jeden deň menej na prípravu reči. Nakoniec to však na samotnom konkurze až tak nevadilo, keďže som si všetko zopakoval ráno cestou do Bratislavy.

Ako bude prebiehať príprava, máš nejaký osobný cieľ, ktorý by si chcel ako člen národného tímu dosiahnuť?

Pred WSDC budeme mávať minimálne každý mesiac jeden tréning, na ktorom budeme hlavne analyzovať naše rečnícke schopnosti. Taktiež nám dajú čítať nejakú povinnú literatúru a budeme chodiť aj na menšie medzinárodné turnaje. Môj osobný cieľ je snažiť sa najviac, ako budem môcť, a aj si niečo odniesť zo spomínaných tréningov do niečoho ako je SDLka na postupné zlepšovanie sa v debatovaní.

Na záver by bola škoda nespomenúť, že v tabuľke najlepších tímov stredoslovenského kraja Sučany obsadili prvé tri priečky. Na prvom mieste sa, ako už vieme, umiestnil tím SUČ 1 (Martin Repka, Andrej Rybár, Juraj Michalec), hneď za nimi, s rovnakým počtom výhier, ale menšími rečníckymi bodmi, nasleduje tím SUČ0 (Michal Pati, Sabína Kvasnicová, Sarah Ivanovová) a víťaznú trojicu uzatvára prvácky tím SUČ4 (Tomáš Buchel, Ján Ptačin, Aneta Benedigová). Gratulujeme a ďakujeme všetkým, ktorí svojou prácou a obetou voľného času pomáhajú udržať dobré meno debatného klubu Sučany.

FILOZOF AJ PIVOVARNÍK?!

V každom ročníku, či už súčasných GBASákov, alebo aj tých predchádzajúcich, sa nachádza veľa pozoruhodných ľudí s najrôznejšími zameraniami a záľubami, ktorých príbehy určite stoja za zmienku. Práve preto sme sa rozhodli vám priniesť rozhovor s jedným z najzaujímavejších absolventov – Matejom Kohárom, filozofom, skvelým debatérom, ale aj milovníkom dobrého piva, ktorý sa s nami podelil práve o tie svoje plány a skúsenosti, či už zo štúdia na GBASE, alebo na univerzitách v UK. Poďme sa s ním teda zoznámiť bližšie.

Aká je tvoja najobľúbenejšia spomienka na GBAS?

To sa nedá povedať. Rozmýšľal som nad tým asi dva dni, a nejde vybrať. Ale napríklad výlet do Anglicka v prváku bol fajn. Odvtedy nikdy nezabudnem, že niektoré kníhkupectvá majú dva východy. A že mobily nemajú rady vodu. A iné.

Aké bolo tvoje rozhodovanie o budúcom štúdiu?

Celkom zložitý, pretože som sa veľmi dlho nevedel rozhodnúť medzi históriou a chémiou. Potom v štvrtom ročníku, keď som sa zmieril s tým, že chemik zo mňa kvôli nešikovnosti

nebude, začala ma zaujímať filozofia. Takže som stále nevedel, čo so sebou. Nakoniec, keď už som bol prijatý na vysoké školy, musel som urobiť rozhodnutie, či ísť do Anglicka, alebo radšej do Brna, a to tiež nebolo úplne ľahké. Ale rozhodol som sa zmeniť vzduch.

Prečo nakoniec zvíťazila filozofia?

Keď som podával prihlášky do Británie, ešte vždy som nevedel, čo so sebou. Vtedy som mal na stole tri možnosti: filozofiu, históriu alebo kombináciu oboch. Tak som si povedal, že napíšem tri motivačné listy - na každú možnosť jeden - a podľa toho, ktorý bude najlepší, sa rozhodnem, čo budem študovať. Raz bolo veľmi sychravo, tak som napísal motivačný list na filozofiu ako prvý. Tie ďalšie som už potom nejako nezvládol napísať, a tak sa rozhodnutie spravilo samo.

Ako zatiaľ hodnotíš svoje štúdium?

Som spokojný. Hneď ako prvú vec na univerzite som sa naučil, že moje predstavy o tom,

čo je náplňou práce filozofa, boli úplne nesprávne a že žiadne hlbavé myšlienky sa odo mňa neočakávajú. Na druhej strane sa očakávalo odo mňa množstvo čítania, analýzy a tvorby argumentov, kritické myslenie a v prvom rade tvorba argumentov v prospech či proti pozíciám v jednotlivých odvetviach filozofie. To som už poznal z debatného, takže som sa rýchlo zorientoval. Najlepšie na štúdiu filozofie je, že človek sa učí priamo skúšaním filozofickej práce na vlastnej koži. Som obzvlášť rád za otvorenosť vyučujúcich a ich ľudskosť. Či v bakalárskom štúdiu v Exeteri, keď niektorí naši učitelia chodili s Philosophy Society do krčmy, alebo teraz v Edinburghu, kde učia aj svetové kapacity, na ktorých by to človek nikdy nepovedal. Jedna vec, ktorú považujem za dôležitú spomenúť, je, že štúdium vie byť aj veľmi stresujúce, takže pre všetkých, ktorí sa rozhodnú ísť študovať - dávajte si pozor, a dbajte na

svoje duševné zdravie. Keď sa ocitnete v ťažkej situácii, nie je to žiadna sranda, aj keď každá univerzita má tím ľudí, na ktorých sa možno obrátiť.

Je nejaká filozofická otázka, na ktorú túžiš nájsť odpoveď?

Problém vedomia. Aký je vzťah medzi fyzikálnymi, biologickými, či komputačnými procesmi v organizme a vlastnosťami vedomého prežívania. Teda, prečo povedzme červené veci vnímame ako červené. (Ak to znie nezrozumiteľne, je to čiastočne preto, že filozofickú terminológiu ovládam len v angličtine, čiastočne preto, lebo ten problém je sakra ťažký.) To je svätý grál filozofie mysle. Kto ho vyrieši, ten bude slávny ako Platón. Teda, nejakí ľudia si myslia, že riešenie majú, len akosi ešte nedokázali presvedčiť tých ostatných.

Už si si odskúšal štúdium na dvoch univerzitách. Keby si ich mal porovnať, ktorá by obstála lepšie?

To je pravda. Študoval som bakalára vo filozofii na University of Exeter, a teraz robím magistra v špecializovanom odbore Mind, Language and Embodied Cognition (niečo ako filozofia mysle a kognitívnej vedy) na

University of Edinburgh. Po akademickej stránke sa cítim lepšie v Edinburghu, pretože univerzita je väčšia, katedra filozofie prestížnejšia a špecializovaná na presne tie oblasti, ktoré ma zaujímajú. Ale v Exeteri som bol zvyknutý na svoju pohodu, krásne mesto, dobrých kamarátov a lacnejšie pivo. Takže je to tak 50:50.

Mnohí označujú filozofiu za predmet bez reálneho uplatnenia. Ako sa k tomuto výroku staviaš ty?

Podľa toho, koho sa spýtate, niekedy v prieskumoch vyjde, že absolventi štúdia filozofie zarábajú trochu menej ako inžinieri, ale zas trochu viac ako chemici alebo účtovníci. Nie nutne vtedy, keď ostanú v odbore, pravda. Ale transferable skills, ako schopnosť analytického myslenia, čítania s porozumením, triediť podstatné informácie od nepodstatných a vidieť problémy v súvislostiach, tie sa človeku zídu v akejkoľvek oblasti.

No a filozofia samotná je nesmierne dôležitá, napríklad v medicínskej etike, politike, ale aj v práci s umelou inteligenciou alebo vo vede. Často ľudia zabúdajú, že logika je odvetvím filozofie.

Kedysi si bol označený za debatného

boha. Ako spomínaš na debatérské začiatky?

Bol to mord. Najčastejšie sa mi vyčítalo, že pomaly a monotónne rozprávam a že strihám prstami pri reči. Teda okrem toho, že som nevedel poriadne vysvetľovať argumenty ani si usporiadať myšlienky. Ale bavilo ma to, tak som s tým ostal, a keď ma vzali do národného tímu, niečo tam zo mňa vychovali.

Čo považuješ za svoj najväčší debatérsky úspech?

Titul najlepšieho rečníka Slovenskej debatnej ligy. Rok 2011/2012 všeobecne bol super - vyhrali sme ligu, darilo sa nám aj na majstrovstvách sveta a aj na vysokoškolských turnajoch som celkom porobil neplechu.

Čo ti pomohlo zlepšiť sa?

Kopa hodín tréningu, hlavne v národnom tíme. Debatovanie desiatok debát do roka, niekedy desiatok debát do týždňa. Vymýšľanie debatných línií do noci, len preto, aby ich na druhý deň kolegovia zo Singapuru alebo Nového Zélandu rozbili na kúsky.

Okrem toho aj vedenie môjho vlastného zlepšeného tímu v sezóne 2009/2010. Sučany 4 sme vtedy zubami nechtami pretlačili do semifinále ligy a skoro by sa dalo aj ďalej.

Aká je najlepšia debatérská rada, čo si kedy dostal?

V debate treba postupovať tak, ako keby rozhodcovia boli hlúpi, nemali vás radi a nerozumeli vám.

Je všeobecne známe, že tvojou záľubou je

ochutnávanie piva. Označil si už niekedy nejaké určité za najlepšie?

Už viackrát. Ale vždy je čo nové objavovať. Pre každého človeka existuje niekde na svete to správne pivo. Teraz moja rodina otvorila vlastný pivovar v Dolnom Kubíne, takže jediné, ktorého meno uvediem, je naša dvanásťka Horal.

Aké máš plány do budúcnosti?

Budúci rok budem pracovať práve v našom pivovare. Budem sa starať o niektoré aspekty výroby a pripravovať receptúry. Potom sa možno vrátim do akadémie a dorobím si doktorát, ale to len vtedy, ak dostanem štipendium. Keď nie, ostanem pri pivovarníctve.

Keby si sa mohol vrátiť v čase a prísť späť na GBAS, čo by si urobil inak?

Začal by som debatovať v prváku a snažil by som sa byť trochu spoločenskejší.

Čo by si odkázal súčasným GBASákam?

Na GBASe platí, že strašne veľa z toho, ako sa škole darí a koľko vám vie do života

priniesť, záleží od študentov a od ich chute zapájať sa do akademických, kultúrnych alebo občianskych aktivít. Ja som nikdy nebol z tých, čo verili na ducha GBASu, ktorý zákonnite každým rokom len upadá. Ale jednoduchá pravda je tá, že učiteľia a vedenie nemajú vždy čas vás naháňať alebo pre vás veci vybavovať. Takže využite to, koľko zanietých ľudí sa v škole dá nájsť, a snažte sa pohnúť veci dopredu.

HIGH SCHOOLS IN SLOVAKIA VERSUS HIGH SCHOOLS ABROAD

Have you ever wondered what it would be like to be at high school in California, Switzerland, Brazil or the UK? Educational systems differ from country to country in terms of the length of studies, variety of subjects and organization of classes. This is something that many students from Slovakia cannot imagine until they travel abroad. Unfortunately, not

everyone has an opportunity to try this for themselves. This is why I asked our students who have experienced school life abroad, to sum their experiences up. In this Karis, you can read something about **Aiglon College in Switzerland** introduced by Tatiana Gazdová and **Central high school in Fresno, California** introduced by Izabela Matúšová.

SWITZERLAND

SCHOOL ACTIVITIES

Aiglon has traditionally laid great emphasis on mountain expedition in all seasons. All students are required to take part in expeditions every term. These include hiking, camping, mountain biking, kayaking, rock-climbing, ski mountaineering, and other outdoor challenges. There is a wide range of activities Aiglonians can take part in: climbing club, charity baking, debating... However, even though, there are many people with poten-

Aiglon College is a private boarding school in Swiss Alps with an international student population. The guiding principles of Aiglon College are centred on the balanced development of mind, body, and spirit through the pathways of challenge, respect, responsibility, diversity, and service.

tial, the Aiglon debate team can never be compared to that of GBAS.

CAMPUS & HOUSES

Aiglonians are divided into 8 houses, 2 for juniors, 6 for middle & high schoolers (3 for girls and 3 for boys). In each house there is a friendly atmosphere with a teacher and their spouse acting as the house parents. However, the strong friendship you can find between the students of GBAS can never be found at Aiglon.

MEDITATION

One of the most special things about Aiglon is the whole school meditation. Every week

day at 7:55 all the middle and high school students gather in a hall and listen to a speech prepared by a teacher or a student.

If you are doing anything, make it fabulous. As Aiglon is private school with enormous annual tuition fees, the trips and outings of Aiglonians are unforgettable. For a three day trip the whole school, divided into groups of maximum 20, went all around the world: Rome, Singapore, Florence, Barcelona and many more destinations. At the end of the term each house goes for a one day long house outing.

All in all, Aiglon is not perfect. The people can be annoying and the teachers can be too strict. However, the friendships you create here will stay forever. Moreover, the memories you create with your friends are something you will talk to your grandchildren about. Therefore, I would like to encourage all the Y1 and Y2 students of GBAS, take the opportunity to study abroad. Even if it is hard at the beginning, it will be worth it in the end.

Lots of love from the Swiss Alps.

USA

One day I was wondering whether I would like to be an exchange student. I decided to go to the United States for a year. I asked my parents if it would be possible and if they would pay for it. I was pleasantly surprised that they agreed. However, they were sad that I would not be with them for a whole year, but on the other hand they were happy that I could have that amazing experience and I would like to share my experiences and adventures with you.

SCHOOL LIFE

I would say this year has been the best for me. If I could stay longer, I would not hesitate and I would stay here. I live in a host family in a city called Fresno, which is located in the middle of California. I attend Central high school. This school is completely diffe-

rent from our school. It is called an "open" school – it is a huge campus where there are many buildings and in each building there are classes with different departments. When we have a break, we have to be outside which I quite like, because in Fresno there is nice weather the entire year. During summer it is

40 degrees Celsius and during winter it is something around 16 degrees Celsius. We have 3500 students at school here.

EDUCATION

You can find a lot of kinds of subjects here. I would compare their choice of subjects to all departments in college. We have 4 classes per day. Each class takes one and a half hours, which is really long. I prefer our type of schedule, because our lessons take only 45 minutes. On the other hand high school in the USA is much easier than in Slovakia. My school starts at 7:25 and ends at 14:30. High school in the USA takes 4 years. Students finish high school when they are 18 years old and then they go to college. Since I am an exchange student, I am senior here. It is the last year in high school. Firstly you are a freshman, then sophomore, then junior and finally senior. I will have a graduation at the beginning of June and then I will go back to GBAS. However, other seniors will go to colleges. In Slovakia you have to do "maturita", but in the USA in your senior year

you have to pass a test called SAT or ACT and you have to have a certain amount of credits and then you can apply for a place at a college/ university.

SCHOOL ACTIVITIES

This high school has a lot of activities and clubs. I made the tryouts for a cheer team so I am a cheerleader now. I cheer for American football games, basketball and volleyball games. Our school has its own water park as well. I am pretty sure that my current high school has more activities and clubs than GBAS.

In my opinion this is a great experience in your life. It prepares you for your future. You become more independent and you will improve your language as well. I hope that I have helped you with this article and if you have any questions do not hesitate to contact me on Facebook or you can also talk to me in school when I come back. I would be happy to help you.

JANA UHRINOVÁ

18-VECÍ BEZ KTORÝCH NEMÔŽE ŽIŤ...

Vždy usmiata, milá a krehko pôsobiaca blondínka, ktorá má výrazné organizačné schopnosti. Angažuje sa vo viacerých GBA-Sáckych projektoch a už druhý rok má pod taktovkou celú redakciu Potpourri. Áno, uhádli ste správne - reč je o **Petke Bachanovej**. Pri príležitosti svojich 18-tych narodenín KARISu prezradila 18 vecí, bez ktorých si svoj život nedokáže predstaviť.

1. Dobrodružstvá a cestovanie

Spoznávať, objavovať, prebádať. Tak znel jeden z mojich detských snov, ktorý mi vydržal až do dneška. Každé miesto, ktoré sa mi zatiaľ podarilo navštíviť, skrývalo niečo nové, zaujímavé a (našťastie) aj veľa milých domácich ochotných pomocí stratenému turistovi.

2. Príroda

Niekedy sa mi stáva, že mám pocit, že je toho na mňa príliš veľa a že nedokážem zvládnuť povinnosti v škole, iné aktivity a popritom si nájsť čas na seba. Vtedy mi najviac pomáha všetko nechať a na chvíľku zájsť do prírody, nadýchať sa čerstvého vzduchu a iba pozorovať, čo sa deje okolo. Vyčistím si hlavu a môžem pokračovať ďalej.

3. Slnko

Počasié má na mňa obrovský dopad a zakaždým, keď sa vonku ukáže slnko, všetko pôsobí trochu jednoduchšie, nech je situácia hocijaká.

4. Jabĺčka

Jedno ovocie, tisíc príchutí. Bola to láska na prvé zahryznutie.

5. Umenie

Bez umenia by som žiť naozaj nedokázala. Každý jeho aspekt ma v živote veľmi ovplyvňuje a stelesňujúc krásu vnímanú inými ľuďmi, mi dáva silu hľadať ju všade, kde sa pozriem.

6. Klavír a husle

Hranie na klavíri vo mne vyvoláva neopísateľný pocit. Je to akoby som sa ocitla v inej galaxii, unášaná hudbou a pohybom prstov na klávesoch. S husličkami, do ktorých som bola zalúbená od detstva, som začala len pred rokom a pol, takže ma

čaká ešte dlhá cesta. (smile)

7. Knihy

Už ako malá som dokázala presedieť hodiny na tom istom mieste s knihou v ruke. Najskôr to boli Traja pátrači, potom fantasy a momentálne mám neustále rastúci zoznam kníh všelijakého druhu, ktoré by som chcela prečítať. Napokon, ako povedal G.R.R. Martin: „Čitateľ prežije tisíc životov predtým než zomrie. Človek, ktorý nečíta, prežije jeden.“

8. Citáty

Páči sa mi zisťovať, čo si ľudia myslia a ako to pomocou slov vedia podať. Veľa ráz ma ich citáty inšpirovali, motivovali a pomohli zodpovedať rôzne otázky. Taktiež mi nedá nespomenúť slová Johna Greena: „Maybe our favorite quotations say more about us than about the stories and people we're quoting.“

9. Zápisníky

Nie som síce na zápisníky úplný maniak, stále však pri sebe musím mať aspoň jeden (inak to zatiaľ vždy skončilo popísanou rukou).

10. YouTube

YouTube mi každý deň otvára obrovský svet možností, inšpiratívnych ľudí, fantastických videí o veciach, o ktorých sa mi ani nesnívalo. Najviac času trávim pozeraním TEDx talkov, kanálov ako Veritaseum, Vsauce (Michael here!) alebo Crashcourse, ktoré vrelo odporúčam.

11. Veda

Biológia a hlavne botanika ma zaujímala už na základnej škole, ale až na GBASe som zistila, aké fascinujúce môže byť jej spojenie s chémiou a fyzikou. Na vede zbožňujem to, ako zoskupenie obrovského množstva maličkostí dokáže vytvoriť úžasné veci, že hocijako dlho ju človek bude študovať, vždy sa nájde čosi, čo ho prekvapí, niečo, o čom nevedel a čo mu dokáže zmeniť perspektívu a spôsob, akým rozmýšľa.

12. Buddies

Myslím si, že tento bod je asi pre všetkých rovnaký. Netuším, kde by som práve teraz

bola, nebyť priateľov, ktorí ma dokázali vypočúť a v správnej chvíli objať a rozosmiať.

13. Mentori

Dôležitosť mentorov vo svojom živote som si začala uvedomovať len pred nejakým časom, aj keď mi pomáhali formovať moju osobnosť od malička. Prvými mentormi mi boli rodičia, starí rodičia, neskôr učitelia na ZŠ. Teraz sa s mentormi, ktorí mi pomáhajú nachádzať vlastnú cestu, stretávam hlavne vďaka LEA-Fu, organizácii zameranej na rozvoj mladých študentov.

14. Okuliare

Povedzme si to na rovinu. Bez okuliarov som na tom horšie ako krtko, ktorý práve vyšiel zo zeme a trikrát ho zatočili.

15. Káva

Kedysi som kávu nemohla ani len cítiť, ale teraz je veľmi príjemnou súčasťou môjho života. Najlepšie s napeneným mliekom a lyžičkou medu.

16. Sloboda

Sloboda stáť si za svojim názorom, sloboda cestovať, slobodne byť šťastná. Bez toho by sa mi žiť nedalo.

17. Objatia

Napriek všeobecnej oblube a pár zaujímavým vedeckým výskumom musím povedať, že to, ako rád a ako často sa niekto objíma, je veľmi individuálne. Osobne sa pridávam k väčšine a teda plne stotožňujem s výrokom americkej psychoterapeutky Virginie Satirovej: „Človek potrebuje aspoň 4 objatia denne na to, aby prežil, 8, aby vydržal a 12 objatí denne, aby rástol.“

18. Zbierka nepotrebností

Aj keď sa zbierke nepotrebností veľmi teším, priznávam, že je to niečo, bez čoho by som sa viac-menej zaobišla. Zahŕňa predmety, ktoré som dotiahla z výletov, našla počas prechádzok a aj tie, ktoré sa ku mne dostali od iných svetobežníkov.

SPRACOVALA MICHAELA HANUŠIAKOVÁ

LA NOUVELLE PROFESSEUR

Ano, je to tak. Tento rok sa s novými učiteľmi roztrhlo vrece a my máme stále možnosť spoznávať nové a nové tváre. Nový rok okrem motivačných predsavzatí a zmenených rozvrhov priniesol aj ďalšieho člena učiteľského zboru. Pani Anna The-márová zaujala miesto novej francúzštinárky a sme radi, že sme dostali možnosť patrične ju na GBASe privítať.

Povedzte nám niečo málo o sebe.

Som „pristáhovalac“, ale nie z inej krajiny či planéty (a možno aj...) , ale z regiónu, ktorému dominuje Babia hora a kde sú Vianoce vždy biele, aj keď minulý rok to tak nebolo. Pevné korene sú tam a konáre už takmer 30 rokov rastú tu – v Turci.

Dosiahli ste nejaký úspech, ktorý vám priniesol veľké šťastie?

Pre mňa – ženu a matku je najväčším úspechom to, že mám troch zdravých synov a nesmiem zabudnúť aj na vnučku Emmu, ktorá mi do života priniesla jednoduché ľudské šťastie, viac radosti a smiechu.

Ako ste sa dostali na našu školu? Pracovali ste tu už predtým?

Učila som slovenský jazyk a francúzsky jazyk na troch typoch stredných škôl. Medzitým boli časy, keď som bola nezamestnaná. A zrazu, ako blesk z jasného neba, sa dostala

ku mne informácia, že GBAS hľadá francúzštinárku. A som tu... a som rada, že ju učím. Milujem tento jazyk.

Ako ste sa dostali k francúzštine?

Túžila som sa stať lekárkou. Na strednej škole boli mojimi obľúbenými predmetmi biológia a chémia. Ale ako sa hovorí: „Človek mieni, a niekto zmení.“ A v mojom prípade to bola

úžasná profesorka francúzštiny, ktorá ma nasmerovala k štúdiu na FFUPJŠ v Prešove.

Preferujete u študentov ako učiteľka ústne alebo písomné odpovede? Prečo?

Hovorím za seba, jazykárku, pretože každý predmet si vyžaduje svoje a určite sa k tomu pridáva aj osobnosť učiteľa. Tendencia v učení jazykov je taká, že komunikácia je prvoradá, dominantná. Avšak ústna odpoveď odtrhnutá od písomnej, to nie je ono. Jazyk si vyžaduje zručnosť aj v písomnom prejave.

Čo by ste robili, keby ste si mohli na jeden deň vymeniť role s jedným z našich študentov?

Sadla by som si na jeho miesto a nechala by som ho, nech sa snaží, aby mi nedal priestor na to, aby som sa začala baviť s mobilom (aj keď je to zakázané), alebo jednoducho, aby som sa nudila. Určite by to nemal ľahké. Tak ako my – učelia.

Máte rada cestovanie? Kde všade ste už boli?

Nedá sa povedať, že ho milujem. Zlenivela som. Mám ho rada. Paríž som navštívila viackrát. Chodievala som tam so študentami na výmenné pobyty. Krásna je Normandia, Grécko, Chorvátsko. Ak je miesto, kam sa rada vraciam, tak to nie je len kvôli nádherným pamiatkam, to je samozrejme, ale kvôli ľuďom, ktorí sú tam milí, pohostinní, usmievaví, jednoducho, „slneční“ a aj srdeční.

Máte nejakú knihu, film či hudbu, ktorú by ste vedeli odporučiť ostatným?

Ako sa po francúzsky hovorí: „À chacun son goût.“ (Každý podľa svojho gusta). Nechcem nikomu nič odporučiť či nanútiť, pretože každý má svoje „naj“. Čo sa týka mňa, tak to nie je len o jednej knihe, jednom filme či jednom žánri hudby. Je to pêle-mêle. Bolo by to na dlhšie rozkecanie sa.

Máte z našej školy nejakú peknú spomienku?

Ak ma „vietor zaveje“ na inú školu (o x mesiacov, rokov), tak vám potom porozprávam, napíšem o pekných i menej príjemných spomienkach na vašu školu, lebo aj tie patria k životu. Rovnováha funguje!

LUCIA MAGÁTHOVÁ

3 STUDY APPS WHICH MAY HELP YOU WITH YOUR ENGLISH

*I*t has officially been over 6 months since this school year started. That is crazy! There is only 4 months left for you to mend the mistakes from your first semester and rebuild them into the juicy, sweet success which we all know you deserve. Unfortunately for you I don't have that much space to write about all the apps that you can use for all of your problematic subjects. However, I can help you to get better at one of the integral subjects in this school – English. And how are you going to do that? By using the following apps which may not lessen your school-related anxiety but will lessen your final mark from English. You may proceed to the next paragraph.

VOCABULARY BUILDER

Sporting a self-explanatory title, this app's purpose is to quiz you on your English vocabulary. It contains over 1200 words, which include everyone's favourites: diatribe, audacity and plodding. The words are sorted into 3 main categories: General (GRE) Words, SAT Words and TOEFL (English Learner) Words. Each of these are then divided into another 3 subcategories (Basic, Intermediate, Advanced) which get progressively harder as you make your way through them. In addition, some interaction between users is possible as you can challenge your friends and vice versa. This will help you gain some useful vocab for those essays when you just don't know what to write next.

PRACTICE ENGLISH GRAMMAR

Grammar is vital in whichever language you're speaking. That's why apps like these are so popular among students. This particular app was even nominated for 2014 Best Education App. It offers you exercises on tenses, passive voice and other grammatical assets which may be the cause of your restless nights. The app makes all of these look easy thanks to its' usage of texts and flashcards which will help you memorise it more efficiently. After ending a unit, you take a final quiz which

will test your knowledge of the subject. This is how you progress through the app and will continue to do so until you become the very best. This app is undeniably helpful and I suspect that, by the time you finish reading this, your English will become a sure-fire 1 for you on your report.

SPEED READING TRAINER

In case you haven't guessed yet why this app is useful, it can help you make you reading faster. It does so thanks to its' extensive catalogue of literature and its' dedication to the user which is made clear immediately. When you first sign into this app, you are made to do a diagnostic test, which consists of about 3-5 minutes of uninterrupted reading. You can choose any genre of fiction you want for this test. Science-fiction is available, for example, and so is philosophy (for all you deep souls out there). Depending on the result of your test, you are then chosen the difficulty of reading, which gets understandably more and more difficult. The app claims that using it daily can make your reading speed 30-50 minutes faster than before.

RADOVAN STOLÁRIK

A ČO ĎALEJ ?

Keď budem veľký/á, budem...Čo budem ? Otázka, ktorá nás straší od útleho detstva. Teda ak nie ste ten typ, ktorý sa narodí a vie, že keď vyrastie, bude lekár alebo právnik, alebo prezident. Pre tých, ktorí sa ešte nerozhodli a len bezcieľne tápajú vo vodách budúcnosti, sme tu my a naša rubrika venovaná absolventom. Tentokrát sme si vybrali českú Karlovu univerzitu (3. lekárska fakulta), na ktorej študuje náš minuloročný absolvent Janko Korček a univerzitu NHTV Breda v južnom Holandsku, ktorej študentkou sa stala Betka Bielokostolská.

3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY

3. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Prahe je momentálne považovaná za jednu z najlepších lekárskech fakúlt v Českej republike. Podľa slov prodekana 3 LF MUDr. Davida Marxa Ph.D. nájdú absolventi všeobecného lekárstva uplatnenie nielen v Českej republike, ale aj v zahraničí. 3. Lékařská fakulta je špecifická hlavne svojím prístupom k študentom. Ide hlavne o záujem zo strany profesorov, ktorí každého študenta rešpektujú. Už

od prvého dňa sa fakulta snaží začleniť nových študentov do rodinného kruhu pomocou zoznamovacích kurzov či detektívnych príbehov, ktoré musíte riešiť ako skupina, nie ako jednotlivci.

Praha ako mesto je jedno z ďalších výhod štúdia na 3. Lekárskej fakulte Univerzity Karlovy, pretože ponúka široké spektrum mimoškolských aktivít. Spoznáte tu množstvo nových ľudí či už z Nórska, Vietnamu, Ruska, Ukrajiny, alebo Nemecka.

Štúdium na tejto fakulte sa považuje za jedno z najnáročnejších, ale fakulta ponúka mnoho opôr počas štúdia. Prvou je poskytnutie priestoru na učenie, čo znamená, že fakulta je dostupná pre každého študenta 3LF kedykoľvek od 6:00 do 00:00 (aj počas sviatkov). Druhou oporou je tútorský systém, ktorý ponúka pre každý jeden okruh tútora,

ktorý je buď profesorom na 3LF, alebo jej absolventom. Tútor vám pomôže kedykoľvek to budete potrebovať a poradí vám v každej situácii. Treťou oporou je záujem fakulty o vaše bezpečie a psychickú pohodu. Prodekan 3LF MUDr. David Marx Ph.D. nám poskytol pomoc vo forme SOS linky, na ktorej sa môžeme na neho kedykoľvek obrátiť. Systém výuky je odlišný od všetkých ostatných lekárskech fakúlt v Českej republike. Syllabus je postavený na moduloch a jednou z takýchto odlišností v prvom ročníku je absencia anatómie, s ktorou sa študent stretne až v druhom ročníku. Na záver si dovoľím povedať, že 3LF ponúka dostatok priestoru na osobnostný, ale aj kariérny rozvoj a ponúka široké spektrum možností, kde sa môže mladý človek uplatniť.

Ján Korček

Názov univerzity: 3. Lekárska fakulta Univerzita Karlova

Podmienky prijatia: Úspešné vykonanie 1. kola (písomný test z chémie, biológie a fyziky) a 2. kola (ústna časť).

Kolko ma to bude stáť: Školné je bezplatné (7 rokov), ubytovanie 3100 Kč/mesiac, strava a ostatné výdavky 4000 Kč / mesiac

Katedry 3 LF: chirurgických oborů, interních oborů, gynekologie a porodnictví

NHTV BREDA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

NHTV sa nachádza na juhu Holandska v meste Breda. Je to univerzita, ktorá je silne medzinárodne orientovaná, s približne 7700 študentmi z viac ako 60 krajín. Taktiež bola ocenená ako najlepšia univerzita aplikovaných vied v Holandsku za rok 2015. V Holandsku sú dva typy univerzít: tzv Reserach Universities a Universities of Applied Sciences. Hlavným rozdielom je, že Universities of Applied Sciences zahŕňajú tzv profession-oriented programmes, kde je teória aplikovaná do praxe už počas štúdia na základe projektov, fieldworks, internships, etc.

Univerzita a study programme nie sú jediné rozhodnutia, ktoré musíte urobiť. Podľa mňa rozhodnutie, ktoré je ešte dôležitejšie, je spýtať sa sám seba: „Okej, viem si predstaviť stráviť najbližšie 3 resp 4 roky v tejto krajine?“ alebo „Je toto naozaj to miesto, kde budem šťastný a sám sebou?“. Ak odpoviete áno, jednoznačne na tieto otázky bez akéhokoľvek váhania, je rozhodnuté. Už sa len treba pustiť do niekedy zdĺhavých a otravných papierovačiek a čoskoro sa sen môže stať skutočnosťou.

Predtým, ako som začala študovať na NHTV, som navštívila Holandsko len raz. Konkrétne to bolo počas „international orientation days“ – dní otvorených dverí pre medzinárodných študentov. Počas tohto víkendu som mala možnosť navštíviť uni, mesto, rozprávať sa so študentami, lecturers, na pár dní si vyskúšať, aké to je byť vysokoškolákom. Hneď ako som prišla spať na SK, všetko mi bolo jasné. Holandsko je tá kraji-

na, kde si viem predstaviť stráviť nasledujúce 4 roky svojho života, ktovie, možno i viac. Čo ma priviedlo k takému rozhodnutiu? Uvoľnená atmosféra; šťastní, pozitívni a stále usmíati ľudia, mesto – študentské, historické, lively, veľké pritom veľmi cosy zároveň, a áno, aby som nezabudla, každý, naozaj KAŽDÝ rozpráva plynule po anglicky - a v neposlednom rade, čisté prostredie!

Samozrejme, výber univerzity hral veľmi dôležitú rolu. Keďže som bola už dlhšie rozhodnutá, že chcem študovať International

Tourism Management, hľadala som najlepšie univerzity, ktoré ponúkajú daný program. Tak som sa dopracovala k UNWTO (United Nations World Tourism Organization), kde som našla zoznam najlepších univerzít, ktoré ponúkajú tourism programmes. Samozrejme, Tourism nie je jediným programom NHTV.

NHTV ponúka študentom nasledujúce programy:

- Games & Media
- Hotel
- Facility
- Logistics
- Built Environment
- Tourism & Leisure

Všetky programy sú založené na praxi, skupinovej práci, množstve projektov, práci v „teréne“. Vyučovanie prebieha v menších triedach, čo sa týka vzťahu študent/učiteľ – lecturers berú študentov ako rovnocenných business partnerov, prednášky sú často od ľudí priamo z businessu, zadania projektov – od real com-misioners tiež priamo z businessu.

Názov uni: NHTV Breda University of Applied Sciences

Podmienky prijatia: záleží od daného programu, in general: CV, Motivation Letter, Studielink Application, English Test (depends on programme, keďže študuješ na bilingválnom anglicko-slovenskom gymnáziu na väčšinu programov test z ANJ nie je potrebný)

Školné: €1,984 (školné na rok, taktiež sa môže líšiť, záleží od programu)

Mesačné náklady na život: Rent: 350€ – 375€, strava: 150€ - 200€

Additional poplatky: knihy, doprava, fieldtrips

Pokiaľ máte akékoľvek otázky, neváhajte ma kontaktovať. Momentáne pracujem ako Ambasádor UNIFY Slovensko (oficiálny zástupca holandských univerzít – www.unify.bg), pomáham potenciálnym študentom s celým prijímacím procesom vrátane pomoci s pri-

hláškou, motivačným listom, dokumentami potrebnými na štúdium ako aj poradenstva o štúdiu a bývaní v Holandsku. Takže viem pomôcť :) Kontakt: alzbeta@unify.bg

THE UNIVERSITY OF EDINBURGH

The university of Edinburgh bola založená v roku 1583. Patrí medzi naprestížnejšie univerzity na svete a podľa počtu uchádzačov je tretia najpopulárnejšia univerzita v Británii. Táto univerzita je taktiež veľmi známa aj vďaka svojim absolventom, medzi ktorých patria aj Charles Darwin alebo spisovateľ Sir Arthur Conan Doyle.

Univerzita je moderne vybavená, ponúka veľa možností. Najviac vyniká v prírodovedných predmetoch, medicíne, matematike a

informatike. Učítelia pochádzajú z rôznych krajín, prednášajú tu aj vedci o svojich výskumoch a objavoch.

Univerzita je pevne spätá s mestom, v ktorom sídli, čiže Edinburgom. Je priam stvorené pre študentov. Je tu veľa zelene, ale aj obchodné centrá, múzeá a kiná. Býva tu veľa koncertov a divadelných hier. Koho viac zaujíma šport, nájde si veľa možností. Mesto je kúsok od mora.

Estera Bertolo

Podmienky prijatia: personal statement, referencia od učiteľa, maturitné vysvedčenie, certifikát z anglického jazyka (väčšinou IELTS alebo CAE)

Kolko ma to bude stáť: 300-650 libier ubytovanie na mesiac, 100-120 libier strava na mesiac

SPRACOVALI SOŇA LUKÁČOVÁ & ERIKA LAŠŠÁKOVÁ

GBASÁCI NAPRIEČ ISLANDOM

Preskúmať krajinu ohňa a ľadu je snom nejedného človeka. Dokonalá príroda, milí ľudia a bezpečnosť, ktorou je krajina známa. Leto je jedinečnou možnosťou na dlhšiu dovolenku a samozrejme, ideálne je spájať pekné s užitočným. Spojiť práve tak nádhernú krajinu, akou je Island, s novými pracovnými skúsenosťami sa podarilo aj našim absolventom. Mário Česelka a Jakub Kovács pracovali vo Fosshoteli Laugar, zatiaľ čo Teuška Barancová a Dávid Šmotlák pracovali približne 500km ďalej vo Fosshoteli na opačnej strane Islandu uprostred lávového poľa. Títo štyria kamaráti sa samozrejme stretávali a snažili sa zoznámiť s Islandom nielen ako s krajinou, o ktorej sme už veľa počuli. Veľa sa naučili, veľa zarobili, ale hlavne veľa toho zažili. Dámy a páni, Teuška, Dávid, Mário, Jakub a ich nezabudnuteľné zážitky z niekoľko mesačného pobytu na Islande.

Ako dlho ste zháňali prácu?

T: Prácu zháňal Dávid. Ja som sa vtedy akurát učila na maturitu. Otvoril si tripadvisor.com a tam rad za radom posielal maily do hotelov. Z hotela kde sme pracovali nám odpísala manažérka ešte v ten deň a o týždeň sme už leteli.

D: Áno, trvalo to asi 1 deň. Niekedy poobede sme napísali pár mailov do hotelov a večer sme mali prácu. Neskôr sa nám ozvali ešte z ďalších 2-3. Ale skúšal by som to už od januára, to je práve čas, odkedy hotely zháňajú zamestnancov na leto.

M: Prácu hľadal Chúlio (Jakub) a mne len zavolať, že má čosi na Islande pre dvoch, či idem. Hell yeah, že idem, ani som sa nepýtal čo a za koľko budeme robiť. Chúlio mi dal dátum a bookovali sa letenky, otázky prišli neskôr.

J: Prácu som zháňal tak, ako to robím každé leto. Otvorím rôzne zoznamy hotelov v Škandinávii a posielam im krásny mail o tom, aký som ja a človek, ktorý so mnou príde, úžasný.

Keď niekto zareaguje, dohodneme sa čo, ako, kde a kedy a keď už mám pracovné miesto pre 2 ľudí, tak niekomu napíšem. Niekomu, s kým si viem predstaviť 3 mesiace v izolácii a niekomu, o kom viem, že nepoužíva výhovorky, ale hľadá riešenia, takže som napísal Majovi. Prebiehalo to asi takto: „Čau Majo, mám prácu na leto na Islande, nič viac zatiaľ neviem, ideš?“ Majo: „14. júna sú lacné letenky, mám ich hneď zobrať?“ Takže základ je, keď je šanca, rýchlo strihať, až potom premýšľať, čo ste to sakra vystrihli.

Prečo ste sa rozhodli hľadať prácu práve na Islande?

T: Ja som sa tam veľmi chcela ísť pozrieť už dlhšiu dobu. Dávid tam predtým už bol na výlete a mňa nepustili zo školy, tak sme si slúbili, že niekedy sa tam spolu vyberieme. A som neskutočne šťastná, že nakoniec to vyšlo takto, že sme tam išli pracovať, a nie len na dovolenku alebo na výlet, lebo sme to tam oveľa lepšie spoznali a zažili sme super veci a dostali sme sa na miesta, na ktoré by sme sa nedostali, ak by sme nepoznali Islandanov.

D: Bol som tam pred dvomi rokmi, ale bohužiaľ nie s Terezkou, pretože to vtedy nepo-

volili pani Gombárska, ani pán Dorovský. Je to nádherná krajina, kde každý kút má svoje čaro a pri tom nemusí ísť o turisticky vyhľadávané lokality. Stačí zaparkovať auto a vybrať sa jedným smerom a určite natrafíte na niečo krásne.

J: Prečo? Myslím, že každému stačí zadať do vyhľadávачa: „Iceland“ a ak existuje človek,

ktorý sa pri pohľade na fotky nezačne klepať od túžby sa tam ísť pozrieť, tak takému nemá ani zmysel vysvetľovať prečo. A navyše verím, že nikdy nespoznate krajinu lepšie, ako keď tam pracujete. Spoznate lokálnych ľudí a tí vám väčšinou priblížia i krajinu, a tak sa aj stalo. Nehovoriac o tom, že už som mal skúsenosti s tým, že taký denný škandinávsky plat nemáte šancu utrátiť, ani keď strávite 8-hodinovku v Bedrocku s Fučom, nech sa snažite, ako sa snažite. Vďaka, Richard?

Majú nejaké zvláštne rozdiely v zákonoch, ktoré ste nechtiac /musiac porušili?

T: Piť a chodiť do barov sa môže až od 20 rokov a prvý mesiac som mala len 19, tak asi som aj niečo porušila. :)

M: Nevieš, či to bolo práve rozdielmi v zákonoch, ale pár sme ich porušili. Ono napríklad keď vyjdeš ráno o štvrtú kučeravý z baru v centre mesta, vonku je tma a ty nemáš kde spať, tak ti príde ako najlepší nápad postaviť si stan hneď vedľa hlavnej cesty a radnice. Keď potom ráno rozlepiš oči, vylezieš zo stanu a uvidíš, kde vlastne si, tak sa aj čuduješ, že tá tie dve milé policajtky prišli zobudiť až o 9 ráno a nie skôr. Asi im až vtedy začala služba. God bless, aspoň trochu sme sa vyspali a keďže poznali našu manažérku, tak sme sa aj vyhli pokute.

J: Aj napriek vysokému bojovému nasadeniu sme boli donútení po udržiavaní medzinárodných vzťahov v malom podniku rozložiť si stan priamo pri hlavnej ceste, asi meter od krajnice. Ráno nás zobudili dve policajtky. Našťastie bol náš priestupok mierne zatienený faktom, že sme zaparkovali auto rovno pred hasičským hydrantom, takže kým sa stihli policajtky rozhodnúť, či sme v pohode, už sme v pohode odchádzali. Zvláštnosťou bolo stretnutie s jednou z policajtičkami v jej vlastnom dome o týždeň po incidente. Na tom by bolo všetko v poriadku, keby sme sa do jej domu nevlámali, pretože nás o to požiadal jej priateľ. Vraj si zabudol kľúče. Jej reakcia? S úsmevom a ironicky predniesla: Again you guys?

Viete si predstaviť život na Islande?

T: Keď sme tam boli, tak som si skoro na každom mieste predstavovala, že tam bývam, také to bolo krásne. Ale asi nie, pretože tie mestá a dedinky sú strašne izolované a v noci je tam skoro stále tma a strašná zima a leto nie je leto, ale zima, akurát bez snehu.

D: Jasné, viem – hneď, ako si zvyknem na zimu. Je tam klud, bezpečie, dobrý plat, na druhej strane je všetko neskutočne predražené, pre porovnanie: jogurt u nás kúpite za euro, tam za tri.

majo ráno vstáva

M: Z dlhodobého hľadiska skôr nie, človek je tam strašne izolovaný s obmedzenými možnosťami vo viacerých smeroch – práca, podnikanie, štúdiá, cestovanie. Predsa len je to ostrov uprostred ničoho s niečo len vyše 300 tisíc obyvateľmi, z čoho takmer 2/3 žijú v Reykjavíku a celú ekonomiku majú založenú hlavne na rybolove a turizme. Avšak na druhej strane by som sa tam určite chcel ešte na pol roka - rok vrátiť. Jednak sme nestihli pociťovať a vidieť všetko, čo sme chceli a po druhé mi chýba tá pohoda, aká tam panovala. S Chúliom sme počas leta často chodievali do malého mestečka Sauðárkrúkur, v ktorom žije približne 2.5 tisíc obyvateľov. Každý každého pozná, po večeroch spolu brnkajú na gitaru a spievajú v bare pri pivku, vždy sú ochotní pomôcť, na ulici sa pristavia a pokecajú s vami a ide z nich strašný optimizmus a radosť. To mi u nás chýba.

J: Dokonalý klud, vlúdni ľudia, cez deň sa pracuje, večer sa spolu všetci baví. Trochu zima a dažďa, ale to mňa baví. Dokázal by som si tam predstaviť rok štúdiá, ktoré by som si maximálne užil. Na môj vkus sú tam ľudia až príliš „v pohode“. Sú dosť leniví a všetko je im ľahostajné, nemajú tendenciu nič zlepšovať a o nič sa nesterajú. Ale nech nehádzem špinu, nie sú takí všetci a všetci sú veľmi milí. Do-

konca ma prišiel jeden kolega pozrieť na víkend do Prahy.

Čo vám dala táto cesta?

T: Pre mňa to bol veľmi silný zážitok. Vidieť takú nádhernú, extrémnu prírodu a na chvíľu žiť v tejto krajine. Vážim si to, že som Island spoznala aj z iných stránok ako bežný turista. Viac ako štyri mesiace sme bývali uprostred ničoho- v lávovom poli, najbližšia dedina bola 30 km od nás a mala 140 obyvateľov. Tie dni sa nedali tráviť tak, ako ich trávim tu doma. Takže myslím, že som sa tak viac naučila vychutnať si pokoj, ticho a samotu.

D: Začal som sa učiť fotografovať, videli sme nádherné miesta, spoznali nových ľudí a nau-

čili sa niečo o Islande.

M: V prvom rade možnosť spoznať Island z úplne iného uhlu ako väčšina turistov. Drvivú väčšinu času sme trávili s domácimi, istý čas u nich bývali, spoznali ich zvyky, kuchyňu, spôsob života, navštívili sme lokálne festivaly jedla a hudby, dostali rady na off the beaten path miesta, ktoré vám žiaden guide ani cestovka neukázu.

J: Splnil som si sen, videl som prekrásnu prírodu, úplne odlišnú od tej našej. Spoznal som ďalšiu kultúru, a to veľmi zaujímavú. Mám miesto, o ktorom viem, že sa tam môžem dokonale schovať pred svetom. Vážne, to, čo som na konci roka pred letom najviac potreboval, bolo konečne odísť z Prahy, zo školy a z nekonečného zhonu povinností a stresu a keď sme prišli do toho hotela, pamätám si, že každé ráno som vstával s úžasným pokojom a radosťou. Potreboval som ten klud a samotu a zmenu prostredia. Navyše som tam spoznal pár naozaj super ľudí z celej Európy, s ktorými som stále v kontakte a veľmi sa teším, až ich zas uvidím! Naposledy sme sa pozbierali vo Wroclavi a prišli skoro všetci! Naozaj, to sa často nestáva...

Ako by ste porovnali pracovanie na Islande so skúsenosťami v inej krajine?

T: Predtým som pracovala v Škótsku a oproti tomu bola práca na Islande oveľa uvoľnenejšia a príjemnejšia. Islandčania neberú veci tak vážne.

D: Najľahšia robota v mojom živote. Tam sú všetci takí

leniví, že stačí naozaj málo, aby sa všetci čudovali, aký ste pracovitý.

M: V Prahe alebo Francúzsku som robil približne 60 hodín týždenne, v USA dokonca 80+, to sa na Islande nestane. Zamestnanec tam je dobre chránený zákonom, ak mesačne prekročíte 173 hodín pracovného času, tak máte 90% príplatok za každú hodinu navyše. Preto spravia všetko pre to, aby ste mali odpracovaných práve 173 hodín, prípadne len o pár hodín viac/menej. Každý zamestnanec je členom únie (členstvo vás stojí 1% mesačnej mzdy), ktorá vám v prípade problémov poskytuje poradenstvo a právnu pomoc a zamestnávateľia majú pred nimi rešpekt. Preto sa zamestnávateľ drží zmluvy podstatne viac, ako som to zažil v iných krajinách.

J: Predtým som pracoval v Nórsku a toto bolo niečo diametrálne odlišné. Na jednej strane to malo veľké pozitívum, boli sme si s Majom páni vlastného času, mali sme smenu len dvaja a tak sme si vytvorili dobrý systém, ktorý fungoval a práca nás fakt bavila. Perfektné bolo aj to, že sme pracovali 12-hodinovky a mali sme viac celých dní voľna, čo sme využili na cesto-

vanie. Na druhú stranu, ako som už spomínal, dosť vecí flákajú a naša šéfkuchárka bola trochu zvláštny človek. Snažila sa totiž udržať úroveň jedla čo najnižšie, aby si hostia nezvykli na lepšie a tento prístup chcela „naučiť“ aj nás. Keby to mám zhrnúť, prišlo mi to skôr ako letný tábor. Platy boli však výborné, ale musíte si dať veľmi dobrý pozor, aby vás neoklamali, vraj dosť cudzincov využívajú.

Čo bol najdokonalejší pocit, ktorý vám Island ponúkol?

T: Vidieť polárnu žiaru, z toho som bola úplne vo vytržení. Sedieť celý deň v aute, ísť po úplne prázdnych cestách a nestretnúť nikoho za celý deň. Ísť si o polnoci zapáliť a vonku je svetlo. Kúpať sa v horúcej rieke. Vidieť také šťastné ovečky, ktoré si tam pobejú všade naokolo úplne slobodne. Bolo toho veľa. :)

D: Northern lights. Na to sa dokážem pozeráť v krátkom rukáve pri mínusových teplotách kludne celú noc.

M: Tých pocitov bolo mrte. Ležať o polnoci v 38°C rieke s pivkom v ruke a pozorovať polárnu žiaru, plávať pomedzi skaly v tektonickom zlome Euroázie a Severnej Ameriky, vidieť skákať veľryby, okúpať sa v Severnom ľadovom oceáne, vyliezť na Eyjafjallajökull, ktorá vybuchla v 2010 alebo si dať lezenie po najväčšom pevninskom ľadovci v Európe, na ktorom sa natáčal Interstellar – proste sen.

J: Asi každý deň. Je toho toľko, že ani neviem, čo napísať. Ale keby musím napísať jeden mo-

ment, tak to bolo asi to, čo sa nám stalo ku koncu výletu. Popijali sme s Majom, Romy Pálenikovou a s Adamom Latinákom v horúcej rieke na jednom kopci fínsku vodku a zhruba o polnoci, keď už sme tam ostali len my, začalo na oblohe také divadlo polárnej žiary, že sme len kričali jak japonskí turisti. To ste mali vidieť, to sa nedá slovami popísať, nikdy na to nezabudnem.

Island je známy svojou bezpečnosťou. Platilo to aj pre vaše zážitky?

T: Určite áno. Prestopovali sme celý ostrov a naozaj sa nebolo čoho báť. Všetci, ktorých sme stretli, boli veľmi milí a chceli nám čo najviac pomôcť. Pre mňa najbezpečnejšie miesto, na akom som bola. Bývali sme v staffhouse, ktorý bol celý čas odomknutý - aj v noci.

D: Ani neviem, čo tu napísať, asi iba pozor na ovce. :D

M: Určite. Najväčšie nebezpečenstvo tam pre nás počas šoférovania predstavovali ovečky prebehujúce cez cestu. Prípadne piati típci z Grónska, ktorí nás v Reykjavíku pozvali na 38 mojít a Jägerbomb a 3 fľaše Finlandie - to už sme fakt nedávali a museli sa nenápadne vy-

liať z baru a utiecť domov.

J: Najväčšie nebezpečenstvo, čo vám na Islande hrozí, predstavuje to, čo vidíte na fotke

Tak čo, bojíte sa?

Kolko času podľa vás človek potrebuje na to, aby prešiel aspoň tie najznámejšie a najkrajšie miesta?

T: Tak na tie najznámejšie miesta stačí aj týždeň a aj tie sú nádherne, ale mňa oveľa viac bavilo chodiť na také miesta, kde väčšina turistov nechodí. My sme tam boli viac ako štyri mesiace a aj tak sa tam chcem ešte vrátiť, lebo sme nestihli všetko, čo sme chceli. Čím dlhšie, tým lepšie.

D: Požičať si auto a máte to za týždeň. Ale ak chcete vidieť viac, odporúčam tak mesiac iba na cestovanie. Je tam Landmannalaugar trek, ktorý patrí medzi 10 najkrajších na svete. Posledných 5 dní sme si požičali auto a chodili sme len po termálnych prameňoch. (www.hotpoticeland.com) Reykjavík je takisto nádherné mesto, žijú tam 2/3 obyvateľov Islandu. Whalewatching, birdwatching, národné parky, ľadovce a samozrejme vnútrozemie a Westfjords. Nato však už treba 4x4, pretože asfaltovú cestu tam budete hľadať márne.

M: Povrchne – týždeň. Poriadne – ani 3 mesiace nám nestačili.

J: Ak niečo rozhodne neodporúčam, tak je to skúšať prejsť najznámejšie miesta. Áno, lietadlo na plážach čierneho piesku alebo ľadovce proste treba vidieť, aj my sme ich videli, ale z

Islandu si pamätám úplne iné miesta, malé pukliny s horúcou vodou hneď vedľa oceánu, alebo malá vaňa na pláži vedľa opustenej fabriky. To je pre mňa Island. Tie miesta, kde je miliarda Japoncov s foťákmi, vám akoby ukradnú tie davy.

Na našej škole je množstvo ľudí, ktorí snívajú o tom, že túto krajinu raz navštívia. Môžete nám napísať udalosti a miesta, ktoré vám v spojení s Islandom napadnú ako prvé a nemali by sme si ich nechať ujst?

T: Pre mňa boli najkrajšie miesta ľadovcové jazero Jokulsárlón, miesto Landmannalaugar, ktoré je už v Highlands a dá sa k nemu dostať len offroad autom (cez rieky) a odtiaľ sa dá ísť na niekoľkodňový trek cez hory. Tam je úžasná farebná scenéria... každý kopec je inej farby, dymí sa zo zeme, okolo pobežujú ovečky a ešte je tam aj horúce jazierko. :) A potom všetky horúce pramene. Na stránke www.hotpoticeland.com sú takmer všetky aj s GPS. A pre tých s offroad autom určite Westfjords, tie sú najmenej obývané aj najmenej turisticky zaťažené.

D: Landmannalaugar, Hveragerdi, Myvatn, Skaftafell, Seljalandsfoss, Gullfoss, Westfjords, Laki, je toho strašne veľa.

M: Pre mňa je to už vyššie spomínané mestečko Sauðárkrúkur a barík Microbar s lokálne vareným pivom, kde sa vám domáci hneď prihovorí, pretože vedí, že nie ste odtiaľ. Len pár kilometrov odtiaľ je tiež termálny prameň Grettislaug, z ktorého za pár sekúnd prebehnete do Severného ľadového oceánu a rýchlo naspäť do 40°C vody. Z pláže v Sauðárkrúkur je v polke júla tiež vidieť údajne jeden z najkrajších západov slnka na svete, keď slnko zapadne za ostrov Drangey a celú noc sa drží na hladine oceánu. To bolo fakt husté, dekel fuč. Ak však človek nemá dosť času a ostane len na západe, tak kúsok od Reykjavíku je geotermálna oblasť Hveragerdi a krátky hike, ktorý by som zakončil nočným chillom v 38°C rieke

s pivom v ruke. A osobne by som určite nevy-meškal túru Þórsmörk – Skógar. Do Þórsmörku je dobré dostať sa večer (cestou brodíte 11 riek, treba poriadny super-jeep a pár dni bez dažďa, inak vás tam nedostane po zemi nič), tam si dať outdoor saunu a ráno vyraziť. Hike ma približne 30km a ide pomedzi ľadovce Eyjafjallajökull a Mýrdalsjökull, takže treba mať dobré oblečenie, veľa vody a vajíčka – tie na vrchu Eyjafjallajökull zahrabte pár cm pod zem a za 20-30 minút budú uvarené, celkom štýl. Darmo, sopečná činnosť nepustí. No a koniec tohoto hiku je asi 7 kilometrový pás plný vodopádov, na konci ktorého je Skógafoss – tento trail je považovaný za najkrajší na Islande.

J: Je toho milión, ale tri je rozprávkové číslo, tak dám tri.

ROZHODNE musíte navštíviť fish festival Dalvik. Je to dvojdňový festival jedla, kde vám domáci zadarmo ponúkajú tony špecialít. Celé mesto je preplnené ľuďmi, všade sa oslavuje a môžete doslova vôjsť niekomu do obývačky a oni vám dajú najesť a napiť. Nebol som tento rok na Pohode, ale za tento festival by som nevymenil asi žiadny iný, to bolo proste dokonalé. Navyše tam naozaj spoznáte ich kultúru. Druhé miesto je túra k najvyššiemu vodopádu Islandu Glymur, vysoko odporúčam! A posledné, asi puklina medzi Európskou a Americkou kontinentálnou doskou, v ktorej je horúca voda, dá sa vojsť do jaskyne, ktorá sa volá Grjótagjá a je na fotke.

Čo si Islandania najviac cenia na ľuďoch a čo vás na nich najviac prekvapilo?

T: Celkovo sa mi Islandania zdali takí rezervovanejší, ale to ma zas až tak neprekvapilo. Skôr to, že skoro všetci, ktorých som stretla, mali nejaký hudobný talent. Na našej prvej staff party nám Islandanky hrali na gitare a spievali pesničky. :) A ešte ich humor, ten bol veľmi svojský. Chvíľu mi trvalo, kým som si naň zvykla.

D: Myslím si, že samostatnosť, pretože žiť na ostrove, kde najbližší sused môže byť vzdialený aj niekoľko kilometrov, vás jednoducho prinúti sa so všetkým vysporiadať sám. A čo ma prekvapilo asi najviac je, že sú strašne leniví, právom označovaní ako Taliani severu.

M: Čo si cenia oni neviem povedať, asi je to dosť individuálne. A prekvapila ma ich promiskuita. Ale neskutočná. Vygooglite si Ástandið (po anglicky The Situation Iceland) a získate ako-taký obraz, o čom hovorím.

J: No neviem, čo si cenia, čo je zároveň aj to, čo ma na nich najviac prekvapilo. Je im celkom jedno. A hlavne, sú nesmierne promiskuitní,

hlavne ženy. Sice 4 deti so 4 ženami, zatiaľ čo žiješ už so šiestou je normálka, ale väčšinou sú to ženy, kto to spôsobí. Chcú si len užívať a mať deti, ostatné im je jedno.

Čo by si podľa vás každý turista mal doniesť ako suvenír z Islandu?

T: Sveter z islandskej vlny s islandským vzorom. Nie sú práve najlacnejšie, ale oplatí sa investovať. Sú super teplé, neprefúkavé a dokonca nepremokavé.

D: Krásne spomienky.

M: Znie to síce ako kliše, ale jednoznačne zážitky. A pár otlakov z niekoľkodňových túr. Pripadne si v kiosku môžete za 10€ kúpiť v plechovke islandský vzduch. Ale ako píšu na etikete, pre 100% pôžitok otvoríť mimo Islandu.

J: Rozhodne ich vlnený svetrík s oldschool islandským vzorom.

Priniesli ste si odtiaľ aj nejaké tipy na is-

landskú hudbu, ktoré by ste mohli odporučiť našim čitateľom?

T: Ani nie. :D

D: Nie, aj keď všetci tam vedia krásne spievať. A je veľa známych spevákov či skupín z Islandu. Za všetkých Bjork, Sigur Rós, Of monsters and men...

M: Oni vlastne moc ani islandskú hudbu nepočúvajú, aspoň nie típci, s ktorými sme pracovali my. Veci ako Björk, Elliphant, Sigur Rós a pod. tam neletia, keď už islandská hudba, tak hip hop - Úlfur Úlfur (moja srdcovka je song 100 000), Gísli Pálmi, BlazRoca či Valby Brædur.

J: Úlfur Úlfur, celkom zaujímavý rapper, čo jazdí po meste na koni namiesto drahých fár. Aj v klipoch.

Čo by ste chceli odkázať mladším gbasákom?

T: Teraz sa otvorila nová letecká linka Budapešť- Reykjavik, takže ak rozmýšľate o tom, že navštívite Island, tak je na to ten správny čas. A aby ste si užili z Islandu čo najviac, tak najlepší čas ísť je podľa mňa v septembri, pretože všetko hrá farbami, je ešte ako-tak teplo a už je aj tma, čiže máte šancu vidieť aj polárnu žiaru.

D: Robte, čo vás baví, pretože sa vám raz môže stať, že po pár rokoch na univerzite alebo v práci zistíte, že toto ste nechceli vy, ale niekto iný a potom je smutné si uvedomiť, že ste premrhali roky na splnenie snov napr. svojich rodičov. Oni to pochopia. Takže ak chcete byť vedec, lekár, právnik alebo kuchár, makajte na tom. A ak neviete čo vás baví, robte všetko.

M: Hľadajte spôsoby, nie prekážky – majte zážitky, nie výhovorky. Hue!

J: Nechodte na Island s cestovkou. Nikdy. Vyjde vás to majland a nič nevidíte. Stopujte a pýtajte sa!

HVIEZDNE VOJNY

Kráčam po chodbe. Pozriem vpravo, potom vľavo, pred seba, za seba, (veru aj na seba) všade samé páriky! Láska všade navôkol. Či chceme, či nie, nemôžeme jej prítomnosť ignorovať. Práve preto sme sa rozhodli venovať tento článok jej – našej GBAS-áckej láske. Ale keďže nikto nechce čítať romantiku o vzťahu niekoho iného, rozhodli sme sa dať tomu šťavu. Ako? Súbojom!

Môžeme s čistým svedomím skonštatovať, že k jedným z najšarmantnejších a najsympatickejších párikov patria Rado Budoš & Rebecca Susan Bottrill a Adam Černek & Lucia Žideková. Otestovali sme ich spoluprácu a vedomosti jedného o druhom. Ktorý pár je lepší? Tipnite si...

Ako ste sa zoznámili?

Rado & Becca

R: Prvé dve zoznámenia si nepamätám, ale tretie áno. Pozdravil som Beccu na chodbe. Spýtal som sa, či by so mnou nechcela ísť von. Jej odpoveď ma celkom odradila. Bolo to niečo ako „no vieš, niekedy, možno, teoreticky, raz. Nechceš citrón?“ Spýtal som sa jej, či by nešla v ten deň, ale odpoveď bola nie...

Lucka & Adam

L: Poznáme sa od malička. Chodili sme spolu plávať.

Disciplína č.1 - Kvíz

Farba očí

Prvý pár (Rado a Becca) s touto otázkou nemal žiadny problém. Oba správne identifikovali farbu. Aj keď druhý pár mierne zaváhal (Lucka namiesto sivomodrej povedala sivo-

zelenú), vieme to ospravedlniť. Povedzme si pravdu, kto by sa už pri pohľade na dve vysportované telá našich plavcov díval na oči?

Oblúbené jedlo

Pár č.1 sa s touto otázkou popasoval asi tak, že Rado vymenoval celý obsah spodnej časti chladničky, kde sa zväčša nachádza zelenina (špenát, mrkva, baklažán, kapusta). Rebecca sa pokúsila použiť vylučovaciu metódu, avšak z milióna jedál vylúčila iba kapustnicu. Druhý pár na to išiel dômyselnejšie, jeden odpovedal na všetko "pizza" a druhý "všetko", a keďže množina "všetko" obsahuje spomínanú pizzu, tak sa ich odpoveď dala považovať za správnu.

Oblúbená farba

Rado sa do odpovede okrova (odtieň žltej) "trafil" asi tak, ako jeho oblúbený hokejový tím Philadelphia Flyers v súčasnej sezóne (a vlastne aj vo všetkých ostatných). Jeho od-

poveď bola fialová. Rebecce sa stávka na farby spomínaného hokejového tímu vyplatila. Druhý tím bol na tom podobne ako Rado a nepodarilo sa im získať ani jeden bod, aj keď je potrebné povedať, že Adam bol naozaj blízko (červená namiesto fialovej). Ťažko povedať, či to nie je len tým, že priemerný muž rozoznáva zhruba 3-7 farieb.

Oblúbený seriál

Pár č. 1 sa s touto otázkou popasoval viac než dobre. Becca síce uviedla, že nemá oblúbený seriál, ale Rado na ňu vytiahol staré "hriechy z minulosti" a vďaka nemu sme sa dozvedeli, že Becca pozerávala UPÍRSKE DENNÍKY! Na druhej strane mladší z dvoch párov v tejto otázke zlyhal (Kosti namiesto AHS a Top Gear namiesto Dva a pol chlapa) a nezískal ani jediný bod.

Oblúbená kniha

Becca opäť potvrdila skvelé znalosti o svojom nemenej skvelom priateľovi s odpoveďou "The Dead Zone" a tým zabezpečila svojmu tímu zisk cenného bodu. V druhom tíme Adam tak isto ako Rado neuhádol (niečo upírske nemá nič spoločné s Looking for Alaska), len s tým rozdielom, že jeho nežnejšia polovička nanešťastie neidentifikovala jeho vycibrený vkus (Inferno) a z tejto šlamastiky ho nevytiahla. Po tomto kole nezískali ani bod.

Veľkosť topánok

Treba uznať, že všetci mierili veľmi tesne, no Radovi sa ani tentokrát nepodarilo odpo-

dať správne. Zas ho zachránila Rebecca. V druhom tíme bol tým jazdcom na bielom koni práve Adam, ktorý sa trafil do čierneho.

Dátum narodenia a menín

Konečne! Všetci tieto otázky zodpovedali správne.

Dátum výročia

Otázka, ktorá trápi mužov od počiatku sveta. Po tom, čo nám oba tými slúbili, že sa pod vplyvom odpovede ich partnera nerozídu, sme sa predsa len rozhodli zaradiť túto otázku do nášho kvízu. Prekvapivo ani jeden tím s touto otázkou nemal najmenší problém. Avšak pochvalu si zaslúžia Adam s Luckou, že na rozdiel od páru č.1 majú aj presný dátum.

Idol

Práve na našej poslednej otázke sa ukázalo obrovské sebavedomie prvého páru. Oba pri otázke - "Aký je idol tvojho priateľa/priateľky" odpovedali zhodne: "Samozrejme, že ja!". Avšak na veľké sklamanie oba idoly našich súťažiacich sú šarmantní mladí muži z iných kútov sveta, niekedy až z vesmíru! Becca pokukáva po americkom hercovi Ashtonovi Kutcherovi a Rado s búšiacim srdcom sleduje hlavného hrdinu prvej trilógie

Hviezdnych vojen - Luka Skywalker. Druhý tím v tejto otázke zhodne odpovedal, že žiadny idol nemajú.

Vyhodnotenie:

(každá otázka mala hodnotu 1b, bolo možné získať aj 0,5b)

Rado: 5,5/11

Becca: 9/11

Adam: 8/11

Lucka: 7/11

Po vedomostnej súťaži vedú Adam a Lucia 1:0!

Disciplína č.2 - Z nuly na pätku

Spríjemňujú nám každý deň, no tentokrát sme ich zapojili naozaj nevídaným spôsobom! Schody, druhá disciplína, poteší nejedného pána učiteľa telesnej a športovej vý-

chovy. Naše páriky sa prebehli po schodoch, držiac sa za ruky od nuly až po pätku.

Párik	Čas (sekundy)
Radko & Becca	38.90
Adam & Lucka	39.03

A je dobojované. Remíza. Po intelektuálnej stránke zvíťazili Adam s Luckou a naopak po fyzickej stránke skórovali Rado s Beccou.

Oba páry si počínali naozaj výborne. V kvíze páru č.1 uniklo víťazstvo iba o 0,5 bodu! Naopak v behu po schodoch zaostal pár č.2 iba o pár desiatin sekundy. Bol to naozaj vyrovnaný súboj.

LILLY PERRYOVÁ & VLADO PEKAR

data.whicdn.com

POTOMKOVIA BÚROK A BEŠTÍ

TRETIA ČASŤ – NOVÝ KAMARÁT

Prázdnyimi očami sledovala prázdne steny. Obklopoval ju starodávny chlad vyžarujúci z kamenných múrov, medzi ktorými ležala už prinajmenšom deň. Z malej diery na spodku dverí občas vychádzal slabý lúč svetla, keď okolo niekto prešiel s pochodňou. Jedine vďaka tomu vedela niečo o svojom väzení, aj keď

toho stále nebolo dosť na to, aby jej prestalo byť zle pri pomyslení, čo sa môže naokolo ešte ukrývať.

Začula kroky ešte skôr, ako mohla žiara ohňa preniknúť do jej unavených očí. Niečia ruka pretisla škárou tanier s jedlom v momente, keď Ruth zaškvrkalo v žalúdku. Už dlho bola hladná, ale počkala, až kým strážca

neodišiel, a až potom sa natiahla za tanierom. Ležal na ňom jediný kúsok chleba, ale aj za ten bola vďačná viac ako za čokoľvek iné, na čo si mohla v tom momente spomenúť.

Chlapec sa zohol k potoku nabrať vodu do krčaha, ktorý držal v bledých rukách. Voda bola studená, takže sa snažil dotýkať sa jej čo najmenej, ale veľmi mu to kvôli skrehnutým prstom nešlo. Potichu zanadával, keď sa mu nádoba skoro vyšmykla a chytil ju pevnejšie, aby sa mu to znova nestalo. Síce to tak na prvý pohľad nevyzeralo, ale bol na pokraji nervového zrútenia.

Pár metrov oproti nemu v tieni stromov sa Jorik a Darren nemo dohadovali, čo robiť. Výrazne, hoci opatrne, aby si ich chlapec nevšimol, pritom gestikulovali a nesústredili sa na Astrithr, ktorá so zdvihnutým obočím preskakovala pohľadom z jedného na druhého. Jorik sa snažil niečo nemo ústami povedať Darrenovi, ktorý ale vyzeral, že má vybraté stanovisko a nehodlá ho opustiť. Takto sa ešte chvíľu handrkovali, keď Jorik zrazu prevrátil očami a opatrne vykukol spoza stromu. Druhého mladíka to síce nahnevalo, ale po jasnom a stále tichom vyjadrení svojho nesúhlasu s konaním Jorika sa k nemu predsa len, hoci nie veľmi ochotne, pripojil.

Astrithr nepokojnými očami sledovala počínanie svojich kamarátov. Sústredila sa hlavne na toho blondavého, ktorý pre ňu začínal byť niečím viac ako kamarátom. Nechcela, aby sa ktorémukoľvek z nich dvoch niečo stalo, najmä nie po strate Ruth.

Pomaly a nespozorovane sa plížili k neznámemu, ktorý krčahu venoval viacej pozornosti a sústredenia, než by sa mu vyplatilo. Všimol si ich, až keď sa naňho Darren vrhol a rukou mu zakryl ústa, aby nemohol vydať nijaký zvuk. Ryšavec na seba nenechal dlho čakať – tesne potom mu ich šatkou, ktorú si

data.whicdn.com

vybral z vrečka popri tichej hádke, previazal, aby ho mohli jednoduchšie preniesť a nemuseli sa okrem kopancov a úderov strachovať aj o to, že by ich niekto začul. Cudzinec sa bránil urputne, to mu treba uznať, ale na dvoch chalanov oboch väčších ako on sám veru nemal. V očiach mal strach a paniku, napriek tomu, že nebol zbabelý – jednoducho sa zľakol.

Astrithr sa naňho pozrela. Vedela si predstaviť, ako sa cíti a tá predstava sa jej ani trochu nepáčila.

„Nechceme ti ublížiť,“ zašepkala s pohľadom upretým do chlapcových hnedých očí, z ktorých sa strach pomaly začal vykrádať, hoci jeho náznak tam stále bol.

„A ak budeš spolupracovať, nejako sa určite dohodneme,“ povedala, aj keď netušila, čo môže od chlapca očakávať.

Chlapec sa chvíľu nehýbal. Potom pomaly prikývol, stále hľadiac na Astrithr.

„Ale šatku ti dole ešte nedáme,“ krátko pozrela na svojich kamarátov. „Stále nemáme

dôvod veriť ti.“

Prižmúril oči, ale už sa nebránil.

„Fajn.“

Darren a Jorik za celú dobu nič nepovedali a nevyzerali, že také čosi plánujú. Celú vec nechali na Astrithr, keďže vyzerala, že vie, čo robí. Bez hlasnejších zvukov sa vrátili o kus späť, aby ich nebolo počuť do tábora. Darren posadil chlapca na zem, zatiaľ čo Astrithr si sadla na kameň asi meter pred ním.

„Teraz ti dáme dole šatku,“ začala, „nebudeš kričať, ani volať o pomoc. Pravdivo odpovieš na všetko, na čo sa ťa spýtame, bez akéhokoľvek odporu, inak by sa ti veľmi ľahko mohlo stať, že skončíš s pár modrinami.“ Astrithr prižmúрила oči. „Rozumieš?“

Chlapec sa s odpoveďou zase neponáhľal, ale napokon predsa len rýchlo kývol hlavou na súhlas. Jorik sa k nemu sklonil, šatku mu odviazal a napchal si ju zase do vrečka.

„Ako sa voláš?“ opýtala sa Astrithr.

„Arin,“ odpovedal mladík chrapľavým hlasom a nespúšťal z nej oči.

„Fajn, Arin. Si z klanu Drakov, však?“

„Áno.“

„A neďaleko od nás je vaša osada.“

„Naše údolie,“ opravil ju.

„Kde ukrývajú zajatcov?“ neprestávala s otázkami Astrithr.

Chvíľu bolo ticho.

„Hneď za náčelníkovým domom,“ povedal Arin veľmi nechotne.

„To je síce pekné, ale mohol by si to nejako rozvíť? Vieš, pravdepodobne je tam práve teraz naša kamarátka a chceli by sme ju odtiaľ nejako dostať.“

Arin prekrútil očami. „Ak pôjdeme bližšie, môžem vám to ukázať,“ ponúkol sa napokon ochotne.

„Myslíš si, že sme hlúpi?“ zavrčal Darren.

„Len čo budeme dosť blízko, aby ťa mohli počuť, začneš kričať ako baba, oni ťa začujú a

sme v kýbli.“

Arin mlčal, ale stále nespúšťal z dievčaťa pobavený pohľad. Keď mu ho napokon opätovala, niečo medzi nimi prebehlo - niečo, čo Astrithr donútilo dôverovať mu. Aspoň zatiaľ.

„Verím mu,“ vyhlásila rozhodne. Darren sa tváril, akoby ho práve niečím ovalili, ale Jorika to zrejme veľmi neprekvapilo. Stále mal na tvári usadený skleslý výraz a celú konverzáciu vnímal iba jedným uchom.

„Čo?! Ako mu, preboha, môžeš veriť? Veď ho nepoznáš!“ Darren takmer kričal.

Astrithr ho prepálila ľadovým pohľadom. „Ukľudni sa, Darren, lebo začujú ako prvého teba. A nespochybnuj moje rozhodnutia - myslíš, že neviem, čo robím? Čo môžeme podľa teba stratit? Nás? S vedomím ohľadne tohto rizika sme sem už išli! Je to pre Ruth, preboha! Povedali sme, že sa ju pokúsime vyslobodiť, dlhujeme jej to!“

Darren vyzeral urazene, ale už neprotestoval. Astrithr sa napokon otočila na Arina a zasekla sa.

data.whicdn.com

Usmieval sa.

Na tvári sa mu zračila nielen istá drzosť, ale aj zaujatie a ešte niečo, čo Astrithr nemohla pomenovať. Rozhodla sa ale cez ten fakt preniesť a jeho výraz jednoducho ignorovať.

„Vstávaj,“ povedala mu. „Ideme.“

O pár minút, keď sa blížili k osade, jej to stále vrtalo v hlave. Snažila sa na to veľmi nesústreďiť a prestala, až keď sa ozval Darren.

„Astrithr?“ oslovil ju mierne, „niečo mi tu nehrá.“

„Nechaj to tak, hovorím ti - Arinovi verím a urobiť to proste musíme.“

„Nemám na mysli Arina,“ povedal po chvíľkovom zamyslení Darren. „Niečo, niečo iné tu jednoducho nehrá. Nemám dobrý pocit.“ Astrithr zastala a pozrela sa naňho. Bola na-

ňho síce ešte trochu nahnevaná, ale nechcela len kvôli svojim pocitom podceňovať niečo takéto.

„Vieš to aspoň trochu opísať? Čo by to mohlo byť?“

Darren hľadel do zeme a bolo vidno, že sa skutočne snaží. Zvyšní dvaja chlapci sa na tých dvoch len pozerali a neodvážili sa povedať ani slovo.

„Je to... Niečo v lese... Blíži sa to,“ pozrel na Astrithr. „Nezdá sa mi to.“

Pár sekúnd bolo ticho. Všetci mali nad čím premýšľať.

„Pôjdem to skontrolovať,“ povedal napokon Darren, načo Astrithr, hoci veľmi nechotne, prikývla.

DENISA LIŠKOVÁ

INTERESTING USELESS FACTS

1. In Bangladesh, kids as young as 15 can be jailed for cheating on their finals.
2. The dot over the letter "i" is called a "tittle".
3. Thirty-five percent of people who use personal ads for dating are already married.
4. The Anglo-Zanzibar war of 1896 is the shortest war on record lasting an exhausting 38 minutes.
5. The United States, Burma and Liberia are the only countries in the world that have not officially adopted the metric system as the standard of measurement.
6. The doctor who claimed there was a link between autism and vaccines created fraudulent data for his study and lost his medical license.
7. Your body has enough iron in it to make a metal nail 3 inches long.
8. If the human eye was a digital camera, it would have cca 576 mexapixels.

9. There are more Doner kebab restaurants in Berlin than are in Istanbul.

10. The airport in Brussels sells more chocolate than any other single location on Earth.

11. During its last military engagement in 1866, Lichtenstein sent out 80 soldiers and came back with 81. Apparently they made a friend in Italy.

HELENA GALBAVÁ, VANDA ZAKLAIOVÁ

DORKA V KRAJINE GASTRONÓMIE - NOMA

Dorka Hríbiková je absolventkou už druhý rok. Napriek tomu, že dlhú dobu snívala svoj sen režišérky, život si pre ňu pripravil iné prekvapenie. Krátko po odchode z GBASu sa dostala do Nomy – reštaurácie s niekoľkonásobným ocenením za najlepšiu reštauráciu na svete. Ako a prečo ju jej kroky priviedli práve k niečomu tak nevšednému, sa dozvieme práve v nasledujúcom článku.

Po skončení štúdia na GBAS-e som odišla študovať Hospitality management (Hotel and restaurant management) na University college of Northern Denmark v Aalborgu. Túto cestu som si vybrala aj z dôvodu, že som k hotelierstvu bola vedená od malička mojimi rodičmi, no takisto aj preto, že som nebola prijatá na odbor, ktorý som si vysnívala. Musím však povedať, že tento krok bol skôr z núdze cnosť, keďže som vždy bola a aj stále som veľkým patriotom, čo sa Slovenska týka. Nakoniec ma môj výber milo prekvapil a do Dánska som sa veľmi zamilovala. Páči sa mi ich škandinávská otvorenosť a tolerancia, kultúra, architektúra a vlastne celé ich zmýšľanie.

Štúdium pre mňa nebolo až také zložité. Jeho najdôležitejšou sú-

časťou je práca v skupinách a písanie prác. Aj keď nie som typ človeka, ktorý sa rád učí fakty, miestami mi tento spôsob učenia chýbal. Ak sa chystáte do Dánska, musíte počítať s tým, že vás nikto do ničoho nedokope. Študentský život v Dánsku je rozmanitý. Na dánskych univerzitách študujú mladí ľudia z celého sveta, a preto je tam atmosféra veľmi kozmopolitná. Univerzity ako také neponúkajú študentom kluby alebo iné možnosti ako stráviť svoj voľný čas. Je to na študentoch samých. Tí však v mestách často organizujú rôzne podujatia a aktivity, takže núdza o zábavu nikdy nie je.

Po skončení druhého semestra sme mali povinný internship v hoteli alebo reštaurácii podľa nášho výberu.

Posielala som si prihlášky do celej Škandinávie. Počas posielania e-mailov som robila do školy projekt o reštaurácii s menom Noma, ktorá bola trikrát vyhlásená za najlepšiu reštauráciu na svete. Omylom som copy-paste-la ich mailovú adresu do mailu o internship-e a o dva týždne som dostala mail s pozvánkou na interview. Po troch rozhovoroch a skúšobnom dni

som nakoniec in ternship dostala a od júla do októbra som sa stala členkou front of house tímu. Práca v tejto reštaurácii bola pre mňa obrovskou výzvou a začiatky boli ťažké. Vzhľadom na to, že skúsenosť s prácou vo fine diningu som nemala, bol to pre mňa kultúrny šok. V Nome môžeme počas jedného servisu obslúžiť maximálne 55 hostí. Týchto hostí má na starosti okolo 15 čašníkov a zhruba 60 kuchárov, ktorí pochádzajú z rôznych kútov sveta. Hostia počas štvorhodinového obedu alebo večere majú možnosť ochutnať 20 chodov. Týchto 20 chodov vymýšľa šéfkuchár Rene Redzepi. Dán albánskeho pôvodu je svetovo uznávaný a nenávidený pre svoju revolúciu v gastronómii. Počas mojej stáže som síce nemohla obsluhovať anglického kráľa ako Oldrich Kaiser v známom českom filme, ale mohla som obsluhovať známe osobnosti ako Patty Smiths, Bob Dylan, sekretárku Baracka Obamu alebo

kapelu Linkin Park a veľa ďalších inšpiratívnych ľudí.

Po skončení internshipu som dostala ponuku ostať v tejto reštaurácii pracovať. Ponuku som po zvážení prijala, čím som prerušila štúdium. A tak odlietam do Sydney, kde sa reštaurácia na tri mesiace presťahuje. Keďže sa plánujem po odchode z Nomy vrátiť opäť na Slovensko a prevziať rodinný penzión, mojím plánom je naučiť sa čo najviac od mojich kolegov a spraviť si someliérsky a kuchársky kurz. Počas práce som zistila, že univerzita ma naučila jednu vec. A tou je, že študovať nechcem. Práve naopak, chcem sa učiť prakticky.

Požiadali ma, že vám mám dať radu. Ale ja som vždy tá, ktorá radu potrebovala. A tak vám teda aspoň poviem, ako som vyriešila všetky dilemy. Vždy ma k rozhodnutiam pritlačil čas. V poslednej chvíli sa vždy rozhodnete správne. A ak nie správne, tak aspoň impulzívne, bez rozmýšľania, ale s pocitmi. A tie sú vždy dôležitejšie než rozum!

MARIKA TISOŇOVÁ

ANNA FREUD: MORE THAN A DADDY'S LITTLE GIRL

Although most people know of Sigmund Freud and his psychoanalysis, not many are familiar with the work of his daughter, Anna. Not only was she her father's successor, but her work was a breakthrough in the field of children's psychology.

THE YOUNGEST OF FREUD'S SIX CHILDREN

Anna was born on 3 December 1895. Her childhood years were not easy as she had never accomplished a close relationship with her mother and her more attractive sister Sophie, which might have been the reason that later Anna suffered from depression, anxiety and anorexia. On the other hand, her relationship with her father was very close and he described her as a lively child with a reputation for mischief.

She graduated from Cottage Lyceum in Vienna in 1912, but she also learnt much at home – she picked up English, Hebrew, Italian and French. In 1914 she travelled to London to improve her English, only to return back shortly after because the war had been declared. She began teaching at the Cottage Lyceum in Vienna and was praised for her teaching skills, both by students and her fellow colleagues; however she quit the job in 1920 due to her illness.

FOLLOWING IN FATHER'S FOOTSTEPS

Even though she had read her father's work before, she had been seriously involved only since her father started psychoanalyzing her in 1918. In 1922 she presented her paper "Beating Fantasies and Daydreams" to the Vienna Psychoanalytical Society, becoming a member of the society. The following year she started her own psychoanalytical practise with children and gradually she was teaching seminars at the Vienna Psychoanalytic Training Institute. The same year her father be-

gan suffering from cancer and it was none other than Anna who took care of him when he needed it most.

She was the General Secretary of the International Psychoanalytical Association (1927 – 1934) and a year before she published her work *The Ego and the Mechanisms of Defence* she had become the director of the Vienna Psychoanalytical Training Institute. The work was controversial in its own way: a founding work of ego psychology and established Anna's reputation as a pioneering theoretician.

THEORY OF PSYCHOANALYSIS

As the economic and political situation in Austria worsened in the 1930's, Anna and her friend Dorothy Burlingham got involved

in charity, running a nursery school for the poor children of Vienna and combining it with their analysis. After the Nazis took over Austria in 1938, the Freuds were forced to flee to London, where Anna continued her lectures. Except for Anna, only Melanie Klein was exploring the field of children psychoanalysis at that time. Their theories differed, but fortunately, the conflict was resolved.

Anna set up the Hampstead War Nursery, providing foster care for over 80 children from one-parent families; helped to establish the Hampstead Child Therapy Courses, to which a children's clinic was added later. From the 1950's onwards she travelled regularly to the USA to lecture and visit friends, she taught seminars at Yale Law School and she also received a long series of honorary doctorates.

MEMORIAL

Anna Freud died in London on 9 October 1982. She never got married. Her works are collected in eight volumes, the last one was published a year after her death. In memory of Anna's work and life, the International Journal of Psycho-Analysis collaborators at the Hampstead Clinic paid tribute to her as a passionate and inspirational teacher, the Clinic was renamed the Anna Freud Centre and her home was transformed into the Freud Museum, as she had wished.

"We felt that we were the first who had been given a key to the understanding of human behaviour and its aberrations as being determined not by overt factors but by the pressure of instinctual forces emanating from the unconscious mind..." said Anna about hers and her father's work.

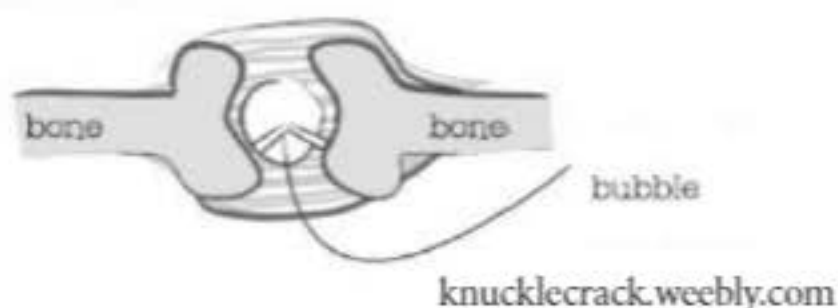
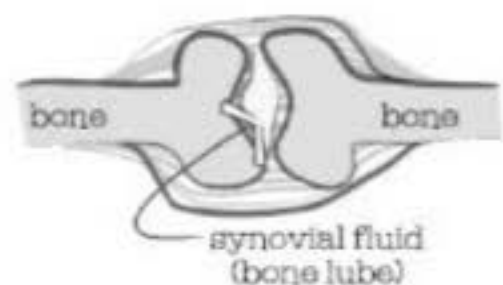

TERÉZIA ČVIRIKOVÁ

WHY KNUCKLES CRACK

I am sure each of you can now think of that well known sound which follows when somebody cracks his knuckles. Even though knuckle popping or cracking is not your own habit. Yes, I know that it does not belong to the most pleasant sounds, moreover sometimes it can be really annoying. But on the other hand some people consider it as some kind of a stress release. So what actually happens to our knuckles when we crack them? And is it bad for us?

Surprisingly, it is something that scientists have been trying to work out for decades. There are really many studies dealing with this "mystery" but let's just concentrate on the latest one which a radiologist, Robert D. Boutin, with his team came up with. Using ultrasound machines to figure out what exactly is going on in our joints. „We're confident that the cracking sound and bright flash on ultrasound are related to the dynamic changes in pressure associated with a gas bubble in the joint," he said. There have already been several theories about this bubble. The sound either results from a bubble popping in the fluid between the joints or from a bubble being created in this fluid. Whichever of these options is true,

what the researchers say in their studies is that they detected no immediate pain, swelling, or damage being done to the joints as they were cracked, and found no significant difference between the joints of their habitual knuckle-crackers and those who never did it. Which means that despite the rumor that kids constantly hear from their parents about how bad the cracking is, it turns out there is no scientific linking between cracking your knuckles and developing arthritis

in your joints. When you crack them, you're actually doing more bursting than cracking. This research also backs up the results of an experiment by a Californian doctor, Donald L. Unger, who spent 60 years cracking the knuckles on one hand and not the other one, only to find no difference between the two. But the team from the University of California, Davis adds that still more research needs to be carried out to confirm that no long-term damage is being done. In addition, an interesting fact is that in order to pop the same knuckle again you will have to wait for about twenty minutes

HÁMA ISMAIL

JEDEN SVET

Jeden svet je festival dokumentárnych filmov, medzi gbasákmi pomerne známy, o ktorom by väčšina z nás niečo povedať vedela. Je to festival, ktorý propaguje ľudské práva a informuje ľudí o skutočnej, často neveselej pravde vo svete.

Celý nápad takéhoto podujatia pre verejnosť vznikol v roku 1999 v susednom Česku, konkrétne v stovežatej Prahe. Za zakladateľov tohto známeho festivalu sa považujú Igor Blaževč, aktivista za ľudské práva, a Člověk v tísni, humanitárna organizácia fungujúca od roku 1922. Jeden svet však nie je len akákoľvek udalosť, je to jedna z najvýznamnejších udalostí v tejto oblasti. Dôkazom môže byť aj čestné uznanie, ktoré mu bolo v roku 2007 udelené od UNESCO za prínos k zvyšovaniu povedomia o ľudských právach. Taktiež je prvým z 38 festivalov, ktoré dnes formujú Human Rights Film Network, sieť nezávislých filmov z celého sveta, ktoré sa venujú už spomínaným ľudským právam.

Jeden svet má tiež pomerne dlhú tradíciu. K dnešnému dňu sa v Prahe konalo už 17 ročníkov a každoročne sú odprezentované desiatky filmov z celého sveta. Počas Jedného sveta sa taktiež udeľuje cena Homo Homini. Je to ocenenie pre osobnosť, ktorá významne prispela k presadzovaniu ľudských práv, nenásilnému riešeniu politických konfliktov či k demokracii. Medzi držiteľov tejto ceny patria aj Liou Siao-po, čínsky držiteľ Nobelovej ceny za mier, Světlana Gannuškinová, ruská ľudskoprávna aktivistka či Sergej Adamovič Kovajlov, taktiež aktivista za ľudské práva, pôvodom

z Kosova.

Aj keď „sídлом“ festivalu bola a aj je Praha, postupne sa rozšíril nielen do ďalších miest Českej republiky, ale aj do iných krajín, vrátane Slovenska. Všeobecne sa delí na dve časti – verejnú, ktorá, ako názov napovedá, poskytuje dokumentárne filmy verejnosti, a na Jeden svet pre školy, ktorý prebieha na základných a stredných školách, vrátane nášho gymnázia. Vďaka Bakelite si výber filmov z Jedného sveta môžeme pravidelne vychutnať bez toho, aby sme niekam cestovali. Výnimkou neboli ani tento rok, keď sa v klube zišli študenti zo všetkých ročníkov, aby si pozreli filmy ako Útek cez Himaláje, Zelená púšť, O trhu s orgánmi a mnoho ďalších. Teraz nám neostáva nič iné, ako trpezlivo čakať, kým nám Bakelita prinesie ďalšiu dávku filmov. Tí nedočkaví nemusia čakať prídlho, lebo 18. ročník festivalu bude prebiehať už v marci v Prahe.

DENISA RIŠIANOVÁ

ŠPORT A FITNESS

bio-apo.de

Buďme k sebe úprimní. Kolkokrát ste si už povedali "od dnes budem cvičiť", no vydržalo vám to tak tri dni, v zriedkavých prípadoch celý jeden týždeň, či možno dokonca dva, no potom ste sa vrátili k pokojnému životu bez akejkoľvek nadmernej fyzickej aktivity? Nuž, ja za seba môžem povedať, že to bolo dosť na to, aby som to prestala počítať.

Takáto situácia nastáva, ak je človek na začiatku príliš premotivovaný, cvičí aj viac než hodinu denne, nájde si veľa cvičení na pofidérnych stránkach internetu a rozhodne sa ich robiť všetky naraz. Čo tak začať presne naopak, pekne pozvoľna? Postupne možno robiť viac cvičení, ak je času a energie nazvyš, no netreba na seba klásť príliš vysoké nároky. Koniec koncov, veď čím nižšie nároky, tým nižšia je šanca, že potom budeme sklamaní z ich nenaplnenia, no nie?

Pre ľudí s podobnými skúsenosťami, no aj pre tých s úplne inými tu mám jednoduchú zostavu cvikov, ktorá nezaberie veľa času a nestojí ani príliš veľa energie. Nejde v nej o to, ako extrémne zaťažiť svoje telo či zhodiť kilá rýchlosťou svetla, ale postačí na to, aby ste boli spokojní s tým, čo pre seba robíte.

DOSKA - PLANK

Tento cvik vám ponúka rovnomerné zaťaženie celého tela. A pritom je naozaj jednoduchý. Začína sa z podobnej pozície ako pri klikoch, ale s tým rozdielom, že nie ste podopretí na dlaniach, ale na predlaktiach. Celé telo musí byť v jednej priamke. Čaro celého cviku je zotrvať v tejto pozícii čo najdlhšie. Znie to jednoducho? Počkajte kým to vyskúšate...

WorkoutLabs.com

LÝTKA

Kto by si bol pomyslel, že obyčajné stávanie sa na špičky môžeme nazvať cvičením? A navyše ho môžete praktizovať kdekoľvek a kedykoľvek. Stačí sa len niekoľkokrát opakovanne postaviť na špičky. Ak je to pre vás príliš jednoduché, odporúčam dať prednú časť chodidla na schody a pri pohybe dolu ísť päťami až pod úroveň palcov.

WorkoutLabs.com

RUKY A RAMENÁ

A nakoniec ruky. Aby to nebolo fádne a nezaujímavé, vybrala som cvik, ktorý precvičí časti tela o ktorých ste ani nevedeli, že sa precvičiť dajú. Začnite z polohy sediacej, najlepšie na pevnej stoličke. Rukami sa o ňu zaprite a zadok spustíte zo stoličky. Postupne sa spúšťajte na rukách nižšie, kým nie sú lakte v pravých uhloch a potom sa snažte pomaly zdvihnúť naspäť. Opakujte niekoľkokrát. Prijemá svalovica zaručená.

WorkoutLabs.com

Cviky nie sú vôbec náročné a stačí, ak im venujete 5 až 10 minút denne. S dobrým pocitom potom môžete pokračovať v učení či opravovaní testov (myslím aj na vás, milé pani učiteľky a páni učelia). Dúfam, že vás aspoň niektoré cvičenie oslovilo a pomôže vám na ceste k tomu, čo chcete dosiahnuť. Cvičeniu zdar!

ADELA DUJSÍKOVÁ

<http://assets-s3.mensjournal.com/>

SHWOPPING INSTEAD SHOPPING

Zara, H&M, Pull&Bear, Mango, Bershka, Lindex, Marks&Spencer... Žiarivé výklady týchto obchodných reťazcov ma omráčia vždy, keď prechádzam obchodným centrom. Vyrábajú oblečenie, doplnky, topánky v rozdielnej cene a kvalite, jedno však majú spoločné a to je rýchlosť, ktorou produkujú nové kolekcie. Takmer každé tri týždne sa sortiment v týchto predajniach od základov zmení a ja sa ani nestíham čudovať, kam sa podeli šaty, ktoré som si pred nedávnom zaumienila kúpiť. Po chvíľke hľadania ich vidím smutne visieť na vešiaku s nápisom: ZLAVY. Ako ženu by ma mala možnosť lacnej kúpy potešiť, či nie? Ja však znechutene odídem a namiesto nového kúska si domov odnášam samé otázky. Čo sa deje s oblečením, keď už nie je potrebné? Je dopyt po ňom naozaj taký veľký, aby mali fast fashion reťazce nárok vyprodukovať ročne osem kolekcií? Nie je od civilizovaných krajín sebecké zamorovať planétu tonami ďalšieho trendového odpadu, aj keď viac ako miliarda

ľudí nemá ani jeden pár topánok?

Kupujeme si oblečenie, ktoré po 4 vypratiach stratí kvalitu bez toho, aby sme sa zamýšľali nad tým, kto ho vyrobil, ako ho vyrobil a čo sa s ním stane, keď už nebude považované za hit sezóny. Žiadne výčitky svedomia. Niektorí však tieto výčitky svedomia má. Spomedzi všetkých fast fashion magnátov sa nad svojou produkciou zamyslela anglická značka Marks&Spencer, ktorú krátko po tom nasledovala obľúbená švédska sieť predajní H&M.

Keďže odevné spoločnosti prežívajú vďaka túžbe svojich zákazníkov - byť in za každú cenu, museli sa nejako poistiť pred rastúcim množstvom činiacich sa občanov v oblasti recyklácie a zlepšovania podmienok života ostatných spoluobyvateľov našej malebnej planéty. Práve pre spomínané poistenie, ale takisto hodnotný hlas svedomia, dali zelenú spôsobu, ktorým je možné reálne motivovať ľudí k recyklácii a zároveň tak pomôcť tým, ktorí o produktoch v obchodných centrách môžu len snívať.

Riešenie je shwopping. Skladá sa z dvoch anglických slov: swap a shopping. Jeho poslaním je zbieranie starého oblečenia, ktoré je následne darované charitatívnych organizáciám. H&M nadácia Conscious podporuje sociálne projekty v krajinách, kde je oblečenie uvedenej značky vyrábané, ale i výskumy zamerané na recykláciu textilu. Avšak naprázdno neodíde ani druhá strana. Každá prinesená taška obsahujúca minimálne tri kusy oblečenia sa rovná kupónu v hodnote piatich eur.

Tento spôsob recyklácie oblečenia plne funguje takmer vo všetkých pobočkách predajní H&M a Marks&Spencer na svete. Ako je však na tom Slovensko? Aké možnosti má slovenský zákazník, ktorý svoje oblečenie nechce naďalej pchať hlbšie a hlbšie do poličiek skriň? Recyklačné koše, kde môžete hodiť nepotrebné oblečenie výmenou za finanč-

nú poukážku sa na našom území nachádzajú len v niekoľkých predajniach a to najmä vo väčších mestách, akými sú Bratislava a Košice. Preto je dôležité podporovať a preukázať záujem o tento projekt pri každej príležitosti a dať tak predajniam impulz na zavedenie recyklačných košov v každej jednej prevádzke ich obchodných sietí.

Takže, priatelia, nekupujte väčšie skrine, neschovávajú oblečenie pod posteľou, nechávajú svoje topánky napospas psom, neprepchávajú poličky, ktoré sa už dávno prehýbajú pod ťarchou zbytočného oblečenia. Premýšľajte nad kúpou a nevymeškajte ani jednu možnosť, kedy môžete shopping vymeniť za shwopping!

KLÁRA DEKETOVÁ,
SABA KVASNICOVÁ

VEČERNÁ ŠKOLA

Pár dní pred Vianocami sa na GBASe, už vlastne tradične, konala Večerná škola. Veľmi nás teší hojná účasť súčasných GBASákov, tak ako aj absolventov, ktorí nás prišli navštíviť, záujem o program aj pozitívne ohlasy účastníkov. Medzi najobľúbenejšie časti celého večera jednoznačne patrila vianočka a kakao, ktorými sme si mohli nasýtiť hladné brušká po nabitom programe plnom rozličných prednášok a workshopov, ako napríklad výroba originálnych tašiek či vianočných ozdôb, prednáška pána Kolcúna o histórii Vianoc, zaujímavý a oddychový koncert pána Geišberga, ale aj karaoke, kde sme sa naopak mohli predviesť my, rozhovor s pánom Ulejom a iné. Veľký úspech zaznamenala aj exhibičná debata na tézu „Deti by nemali byť vedené k viere v Ježiška“, kde sme si mohli vypočuť rôzne pohľady a názory na našu slovenskú tradíciu, ktoré by nám predtým asi ani nenapadli.

Dúfame, že aj vaše dojmy sú len pozitívne a večer ste si poriadne užili. Tešíme sa zase o rok!

DÁŠA NOVYSEDLÁKOVÁ

KAPELA, KTORÁ NIE JE BODOM OMYLU

Slovné spojenie Bod Omylu sa za posledný rok ozvalo vo viacerých mestách na celom Slovensku. Toto však nie je príspevok do slovenčinárskeho okienka. Reč je o mladej štvorčlennej kapele zo Žiliny, za ktorú na zvedavé otázky KARIS-u ochotne odpovedal frontman, gitarista a spevák kapely Lukáš.

Ako a v koho hlave vznikla myšlienka založiť kapelu? Prečo práve pop-punk?

Chceli sme sa vo voľnom čase baviť tým, čo sme mali najradšej, hrať piesne našich obľúbených skupín a mať z toho radosť. Časom sa z toho stalo omnoho viac než len zábava a dnes nám na hudbe, ktorú robíme, aj na ľuďoch, pre ktorých ju hráme, veľmi záleží.

Postupne sme sa vyvíjali: Keď som mal 17, písal som našťavané rebelantské texty a hrali sme punk-rock, lebo sme vedeli chytiť len štyri akordy dookola. Keď som mal 19, písal som texty o láske, lebo v tom veku asi nikoho nič iné netrápi, a hrali sme pop-punk, lebo sme svoje nástroje už ovládali o niečo lepšie, pridávali sme prepracovanejšie vokálne harmónie. Potom nás to celé akosi prestalo baviť a museli sme sa hľadať a experimentovať, až kým sme nezistili, čo vlastne chceme hrať a akým spôsobom chceme k ľuďom našou hudbou prehovárať. No a dnes sme tu: Peťo (basová gitara, vokály) je zasnúbený, Michal (gitara) a ja končíme školy a zariaďujeme si vlastné životy, akurát Dávid (bicie) má tie najkrajšie roky ešte pred sebou.

Asi všetkých zaujíma pôvod názvu kapely. Ako ste sa k nemu dopracovali? Ako často sa stretávate s oslovením Bod Zlomu?

Pre ten názov máme také obsiahlejšie vysvetlenie: Predstav si okamih, v ktorom stojíš pred osudovou dilemou. Ak sa vyberieš správnu cestou, v živote nájdeš šťastie. Keď sa však rozbehneš zlým smerom, nikdy neo-

kúsiš to, čo ti bolo ponúknuté. Rozhodnutie sa môže stať твоjim víťazstvom, alebo bodom omylu...

Takmer vždy, keď hráme moderované podujatie. Sajfa nás tak v lete predstavoval asi na všetkých Dohodách.

V poslednej dobe veľmi často meníte zostavu

kapely. Má to nejaký vplyv na vašu hudbu?

Jasné, že sa to na nás odrazilo, ale myslím si, že skôr v dobrom. Prišli nové výzvy, ktoré nás neskutočne posunuli, a za rok 2015 sme urobili veľký progres. Verím, že v tejto zostave nám to už vydrží. Dávid je zlatý chlapec.

Vaši fanúšikovia si mohli všimnúť miernu zmenu hudobného štýlu posledných pesničiek. Plánujete pokračovať v takomto smere aj pri tvorbe nového albumu alebo sa môžeme tešiť na pesničky podobné tým starším?

Tak ako som spomenul, pop-punk to už ur-

číte nebude. Ale nebude to ani Naskoč!, to bol totálny úlet, aj keď nás tá skladba baví. Nesmelý je pre nás taktiež netradičná pieseň. Má tri naj: najpomalšia, najjednoduchšia a najúprimnejšia. Avšak myslím si, že skladby My verus My a Cestou ku hviezdám ukazujú hlavnú líniu, ktorou sa budeme uberať. Chceme hrať rock s modernými alternatívnymi prvkami, ktoré dokážu poslucháča prekvapiť.

V decembri ste vydali ďalšiu pesničku z pripravovaného albumu. Ktorý deň si môžu fanúšikovia zaznačiť v kalendári? Chystáte niečo špeciálne na tomto albume?

Nechceme predbiehať presnými dátumami, momentálne vieme s určitou povedať len to, že album vyjde tento rok. Špeciálny bude v tom, že s našou predošlou tvorbou bude mať spoločné len málo. Dozreli sme ako hudobníci aj ako ľudia, prešli sme si fázou experimentovania, už vieme, čo chceme, a nevieme sa dočkať, kedy sa o to podelíme s ľuďmi.

Minulý rok sa zrealizovala myšlienka festivalu, kde boli prezentované výhradne začínajúce miestne kapely (SKvelý fest), plánuje sa druhý ročník tohto festivalu?

Áno, na ďalšom ročníku série minifestivalov sa už pracuje. Je to projekt agentúry PRIMA NOTA, na ktorom organizačne sekundujem môjmu kamarátovi, kolegovi a basgitaristovi skupiny Šleha, Vladovi Kubalovi. Tešíme sa na toto leto, snáď sa nám podarí rozšíriť do viacerých miest a obcí facebook.com/bodomylu a zvýšiť úroveň jednotlivých podujatí.

A na záver, povedzte nám nejaký vtipný zážitok z ciest, s fanúšikmi alebo zo skúšok.

Raz nám v noci na diaľnici odišli svetlá na dodávke, ale keďže už boli tri hodiny a na oblohe žiaril jasný mesiac, rozhodli sme sa to dobojovať a 200km sme si svietili na krajinu telefónmi cez otvorené okná. Teraz sa aj pousmejem, ale vtedy mi to veľmi vtipné neprišlo.

HELENA KUTNAROVÁ,
SVETLANA KURUCOVÁ

REVIEWS

HIP HOP-ERATION /2014/

A funny documentary film directed by Bryn Evens.

If you think that you will not see old dancing people, you were wrong. This film is full of laugh, old people and dancing. It is about the world's oldest hip hop troupe and their journey to perform at the WORLD HIP HOP CHAMPIONSHIP in Las Vegas. It is an inspirational documentary that proves you are never too old to go on the journey of a lifetime.

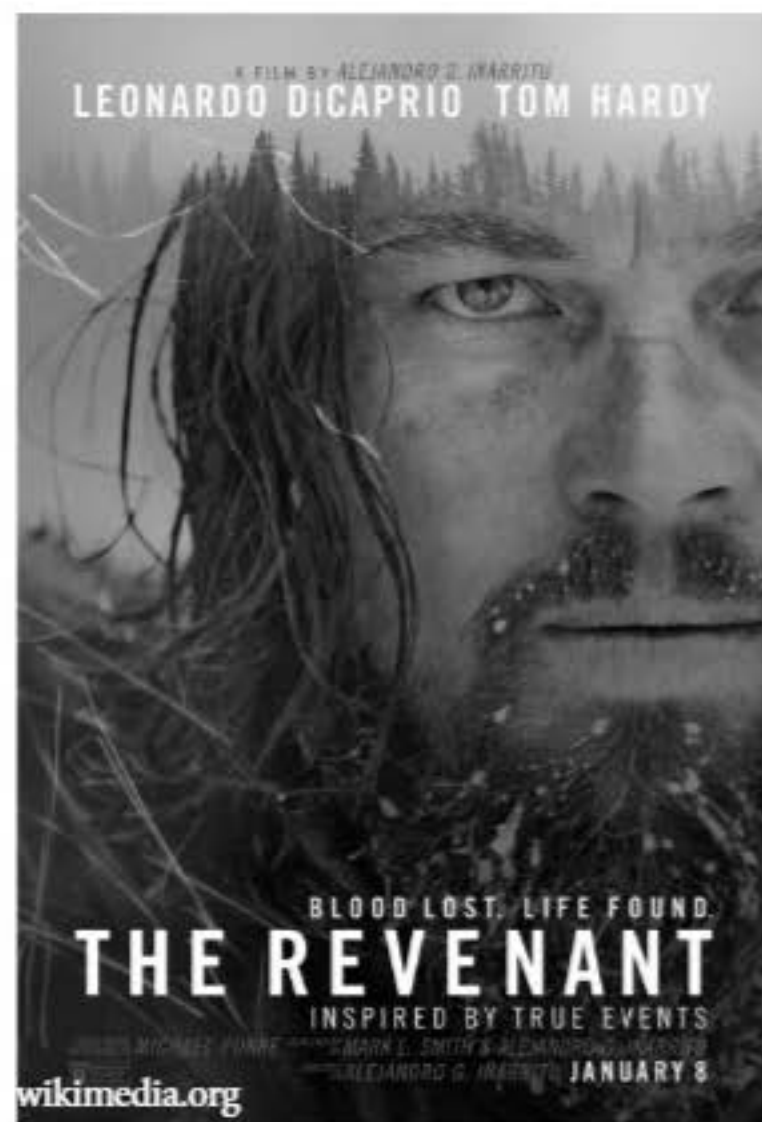

screendaily.com

REVENANT /2015/

American epic Western adventure film directed by Alejandro G. Iñárritu. This film is inspired by true events, stars Leonardo DiCaprio as one of the main characters. Who wouldn't love this film? It is about revenge, death, strength, survival and a lot of power of the human spirit.

JANKA KLIMEKOVÁ

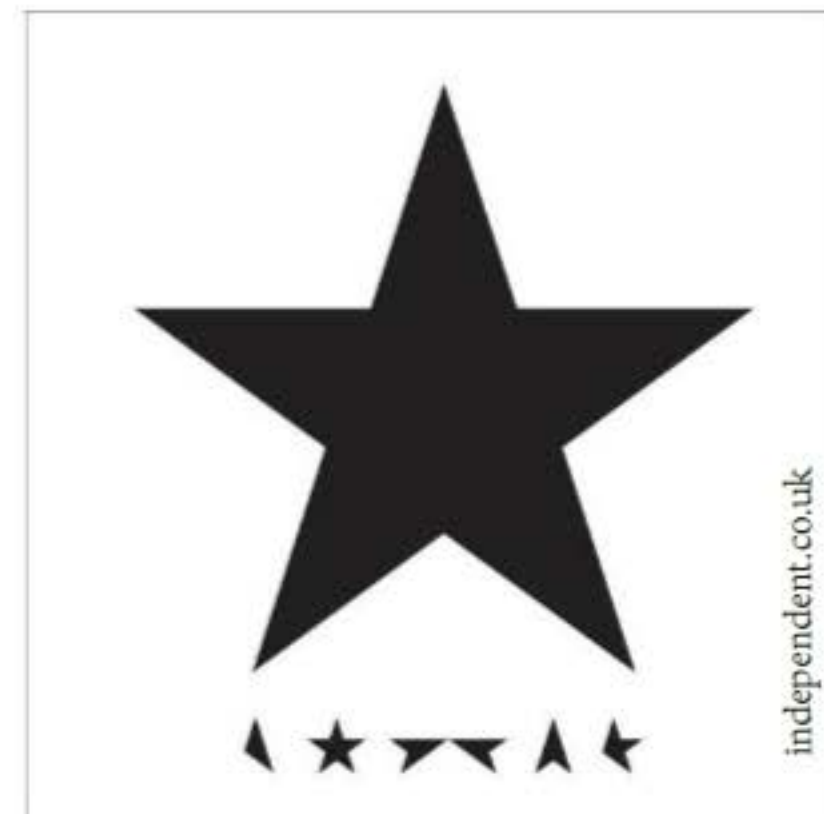
DAVID BOWIE – BLACKSTAR

With David Bowie's fifty-year-old career, and at the age of 69, it has to seem ridiculous, almost impossible that he just recorded an album that compares to his 70s classics. On Blackstar, Bowie sounds as artistic and as inspired as ever. After his 2013's *The Next Day*, which was a conventional (yet unique) rock record, he decided to throw us a curveball and write a weird jazz/artrock/experimental/electronic hybrid.

And listening to the title-track, it becomes clear that Bowie was aiming high with *Blackstar*. The song is a 10-minute behemoth, it shifts from one mood to another, before finally coming full circle near the end. Various instruments are used in order to create the somber atmosphere; there is a saxophone solo smacked in the middle of the song, a marvelous string section, unsettling electronic bleeps and even a tin flute. The song is undoubtedly very progressive and full of surprises. Even better is „Lazarus“, a particularly gloomy track whose theme is most definitely death. It constantly builds, until it reaches another fantastic sax solo in the climax. No wonder that the song raised some controversy and conspiracy theories about Bowie expecting his impending death. Mostly due to the eerie lyrics, which he sings quite hauntingly.

*Look up here, I'm in heaven
I've got scars that can't be seen*

*This way or no way
You know, I'll be free
Just like that bluebird
Now ain't that just like me*

On the closer of *Blackstar*, Bowie states that he can't give everything away. Now that we know that this is his final album, the song's title („I Can't Give Everything Away“) and message is much more meaningful and significant. It's as if Bowie had another masterpiece up his sleeve, but he just didn't want to (couldn't) share it with the public. Of course, David Bowie's passing increases the impact of *Blackstar*, but the album would be incredible nonetheless. It is a triumph that many artists would love to achieve at the age of 69. *Blackstar* is a masterful work of art and an appropriate swan song for a legend that David Bowie undeniably was.

Rest in peace Major Tom, Ziggy Stardust, The Thin White Duke, Goblin king. Rest in peace, David Bowie.

RADOVAN BUDOŠ

LABYRINT: ZHORENISKO

V tomto diele Karisu pokračujeme recenziou na druhú časť post-apokaliptickej trilógie od amerického autora Jamesa Dashnera. Kniha nadväzuje hneď na posledné riadky prvej časti bez hocikakého posunu v čase. Tento fakt je pre väčšinu čitateľov, vrátane mňa, veľkým pozitívom, keďže dej je aj bez toho dosť komplikovaný. Už v prvej časti série mal autor za lubom vyvolať v čitateľovi množstvo otázok a nútiť ho premýšľať. No myslím si, že časom sa mu táto schopnosť dokonca zlepšila a v pokračovaní môžeme vidieť ešte viac z jeho myšlienkových pochodov, ktoré nám dovoľia špekulovať o udalostiach v knihe. Počas úvodného dielu boli postavy, tak isto ako aj čitatelia, presvedčení o tom, že jediný problém, s ktorým sa bolo treba popasovať, bol únik z

labyrintu. Ktorý, samozrejme, už sám o sebe nebol jednoduchý. No predsa sme sa mýlili! A tak ako s novou knihou prichádzajú nové postavy, tak s nimi aj ďalšie a ďalšie výzvy pre Thomasa a jeho priateľov. Hneď na úvod, kým sa naši hrdinovia ešte len horko ťažko spamätávajú z nedávnych neprijemných udalostí, ktoré sprevádzali ich útek, je pre nich pripravené ďalšie nepekné prekvapenie. Keď konečne stretávajú ľudí, ktorí by im mohli dať odpovede na ich nespočetné otázky, zisťujú, že oni s nimi majú trochu iné plány. A že to, čo považovali za cestu von, vlastne vedie iba k ďalším náročným skúškam ich schopností. Čo pre nás znamená, že musíme pokračovať v diele bez odpovedí, teda bez prestávky pre naše mozgové závitky. Toto však naozaj nemusí byť negatívom, keďže autor tým u väčšiny

io9.gizmodo.com

z nás vzbudzuje ešte väčšiu zvedavosť a napätie, či sú naše teórie správne. A ak by to aj niekomu prekážalo, tento mladý spisovateľ sa nevzdáva svojich čitateľov tak ľahko. Takže tak isto ako v prvej časti (podľa mňa dokonca lepšie) sa autor naozaj pohral s detailami a nič nenechal na náhodu. Aj vďaka tomu vás príbeh jednoducho vtiahne a cítite sa, akoby ste boli jedna z postáv - nespokojná s aktuálnou situáciou a s pocitom, že sa nechcete vzdať, aj keď sa miestami zdá, že nemáte na výber. Labyrint, o ktorom sme v predchádza-

júcom diele čítali, tu zo začiatku nahrádzajú dlhé a tmavé tunely a neskôr vyprahnutý Zemský povrch, takzvané Zhorenisko, ktorý tu ostal po silných slnečných erupciách. Hoci by som túto knižku neodporučila ako oddychové čítanie, neznamená to však, že by ste sa pri jej čítaní nemohli zabaviť (keďže ani tejto časti nechýba množstvo sarkastických a uštipačných dialógov postáv). Predsa aj oni si musia nejako spríjemniť dlhé chvíle.

HÁMA ISMAIL

VYMYSELELA SOM SI ŤA

Ako rozoznáte, čo je sen a čo skutočný život?

Hlavná hrdinka knihy Vymyslela som si ťa - Alex - sa s týmto problémom stretávala každý deň. Ako malej jej bola diagnostikovaná schizofrénia a jej realita nebola vždy realitou aj pre ostatných. Hoci je Alex tak trochu „uletená,“ neubralo to knihe na vážnosti a skvelému priblížení života schizofrenikov. Keďže ide o YA literatúru, prím tu hrala romanca. Zlý chlapec, to je jednoducho pohroma. Väčšia však nastala, keď sa na scéne objavila Alex. Niekedy až absurdné situácie, ktoré medzi týmito dvoma vznikli, pripomínali miestami Greenovky, no rovnako sa na Greenove diela ponášali aj humorné scény, ktorých bolo ne-

úrekom. Hoci hlavná hrdinka by nebola prototypom neobjavenej dievčiny 21. storočia a možno by dokázala nejedného čitateľa svojim konaním našťavať, celkovo bola opísaná veľmi realisticky. Jej „hlásky,“ myšlienkové pochody a rade- nie sa s magickou guľou boli príjemným spestrením a posúvali dej dopredu, teda nebol problém sa knihou pohodlne prehrýzť za dva dni.

Knižke by som celkovo udelila tri hviezdičky z piatich, pretože to nebol najlepší YA román, aký som kedy čítala. Na druhej strane to ale bol skvelý debut autorky - Francesca

Zappia - a taktiež spracovanie a priblíženie témy schizofrénie pridalo celkovému dojmu nejaké tie body.

Za poskytnuté knižné diela ďakujeme vydavateľstvu YOLI.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

BÁBOVKA

POTREBUJEME:

- 1 šálku (250ml) kryštálového cukru
- 4 vajcia
- 2 šálky polohrubej múky
- 1 lyžicu prášku do pečiva
- 1/2 šálky oleja
- 1/2 šálky mlieka

Tomuto receptu som sa rozhodla nedať žiaden zhodný či nezahodný prívlastok. Babovka. Jednoduché. Avšak, drahí priatelia, poviem vám, babovka sama o sebe taká jednoduchá nie je. Teda... nechcem vás vystrašiť. Recept, ktorý vám ponúkam, pochopiteľne, jednoduchý je. Ale nájsť ho nebolo jednoduché. Dosť o jednoduchosti.

Pamätám si na časy mojej školopovinnosti (keďže teraz už školopovinní nie sme, aspoň my starší nie - chodenie do školy je vraj pre nás vlastnou voľbou, a teda záľubou, pretože sem chodíme, v rámci možností, skoro každý deň), keď mamina zvykla odbaviť raňajky pre jej tri hladné krky domácky upečenou babovkou a... pravidelne sme sa ňou drhli. Výsledok bol suchý a ťažko stráviteľný. Dostalo sa to do štádia, v ktorom drahá babovka začala na pekáči nocovať. Hrozivo nad ňou visel

Damoklov meč a napokon sa stratila z raňajkového menu. Vyzeralo to tak, že babovke v našej domácnosti zazvonil umieračik, keď tu zrazu, v jeden jarný deň, pricestovala mi, jediná svojho druhu, priamo pod nos. Bolo to na doučovaní angličtiny, čo mimochodom vrelo odporúčam ako študentskú zárobkovú činnosť. Pravidelne sa tam totiž najem. Žartujem. Všetko je to o pomáhaní druhým a posúvaní svojich vedomostí ďalej, chápete. Ale späť k babovke. Bola jedinečnej farby, chuti, aj vône. Vláčna, nesypla sa. A čo je najdôležitejšie, netúžila ma udusiť. Mierumilovná. Pochopiteľne, nezostala bez pochvaly. Tetuška mi na oplátku ponúkla návod na jej vytvorenie. Na víkend som pricestovala domov a upiekla 'jedinečnú svojho druhu', ktorá, akoby zázrakom, nenocovala v kuchyni, no v spokojných žalúdkoch členov našej domácnosti. A všetko bolo opäť raz jednoduché.

POSTUP:

1. Vajcia s kryštálovým cukrom vyšľaháme do penista.
2. Postupne pridávame ostatné suroviny. Na poradi veľmi nezáleží, no osobne by som (ako amatér) odporúčala striedať múku s tekutinami, aby sa nám udržiavala približne rovnaká konzistencia cesta.
3. Cesto už stačí premiestniť do babovkovej formy a piecť vo vopred vyhriatej rúre asi 30 min. na 200°C. Samozrejme, nezabudnite ju pravidelne kontrolovať.

P.S.: Občas zvyknem dávať do babovky za lyžicu vaječného likéru. (Keď spoločensky unavíte hostí, lepšie sa s nimi vyjednávajú.) Žart. Pridá to babovke netradičnú chuť. Alebo môžete hmotu rozdeliť na dve polovice a do jednej prisypať kakao. Okrem chuti sa zmení aj farba. Nebojte sa experimentovať. (:

Sisa =^_^=
praje dobrú chuť!

SILVIA KOČKOVÁ

UDALOSTI, KTORÉ SA STANÚ

EKOTOPFILM

Nie je tajomstvom, že GBAS je plný ľudí, ktorí túžia chrániť naše prostredie a chcú sa o ňom vzdelávať. Pre vás všetkých máme radostnú novinu! Aj tento rok prichádza na Slovensko festival Ekotopfilm, fungujúci už 42 rokov vo viac ako 58 krajinách. V marci sa chystá premietnuť filmy do Hlohovca a Trenčína. Bližšie informácie budú doplnené neskôr, preto treba pozorne sledovať ich stránku ekotopfilm.sk. Ak ste stále na vázkach, možno pomôže zmienka o tom, že vstup je pre každého zdarma.

PRÍBEHY BUDOV A ICH OSOBNOSTÍ

Ak plánujete výlet do Košíc, máte hneď príležitosť spojiť príjemné s užitočným. Okrem návštevy krásnych budov sa môžete o nich aj čosi dozvedieť. Konkrétne sú to Dóm svätej Alžbety, Štátne divadlo, hotel Schalkház (dnes Double Tree by Hilton) a Gymnázium na Šrobárovej ulici. Výstava neprináša

len príbeh samotnej budovy, ale ponúka aj príbeh ľudí, ktorí tvorili históriu inštitúcií, sídliačich v nich. Výstava trvá do 28. 2. 2016 a študenta stojí 0,50€.

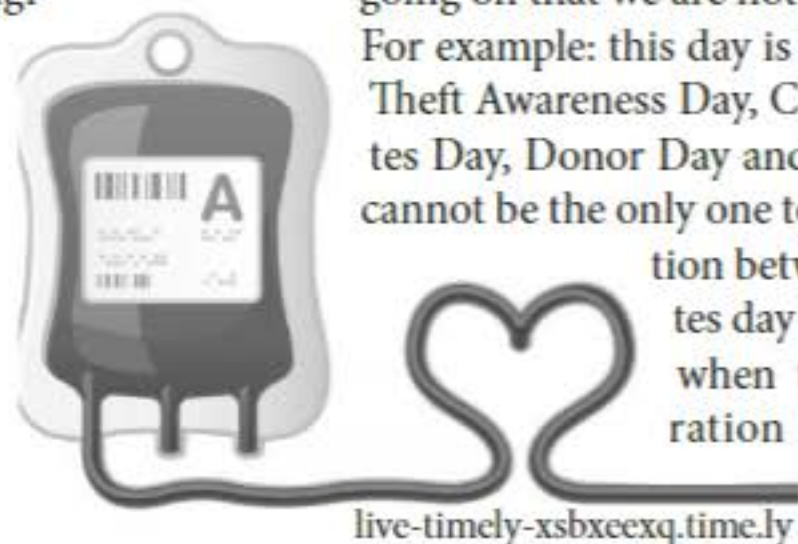
ANDREA MINICHOVÁ

INTERNATIONAL DAYS

The 14th of February. This date really caught my eye while looking for interesting and original international days. Mainly because most of us know it as Valentine's day. But there is much more to it. If you prefer celebrating something else on this day feel free to choose one of the following un-

sual events. I mean - ok, it is the lovers' day but there are so many other important things going on that we are not aware of.

For example: this day is also dedicated to Pet Theft Awareness Day, Cream-filled Chocolates Day, Donor Day and Ferris Wheel Day. I cannot be the only one to see a slight connection between V-day, chocolates day and pets' day, mainly when taking into consideration what man's best

live-timely-xsbxexq.time.ly

friends are said to be. Am I right? First of all let's talk about the Cream-filled Chocolate Day. There are people among us who hold a special place in their hearts for cream-filled chocolates, and this day has been created with these people in mind. This type of chocolates as we know them today, were first made in 1912 by a Belgian chocolatier and soon these sweets contained almost anything you could imagine. Including lavender, algae, camel milk or wasabi. But also flavours reminding you of breakfast like cheese or bacon which are most popular in Japan. I think you don't need any special instructions to celebrate this holiday. Just take a moment of this day to treat yourself - regardless your relationship status. The thrill of finding the

TREND WATCH Chocolate and Bacon Cake

topic is quite often discussed in our school as the students here get the chance to donate blood right there. So, how can you celebrate this day? It's quite easy, and don't worry, you don't have to go out and actually find someone who needs an organ. Maybe a good start

would be to find more information about the process of donation and next time our school organises this event, you may decide to take part as well. But after all, if you still do not want to let go of the commonly celebrated Valentine's day, you can combine it with the celebration of the Ferris Wheel Day. I can recommend you the High Roller in Las Vegas, which is the biggest one in the world. It is just as high as a

sixty storey building. On the other hand, this also means that the ride will take more than a few minutes. Therefore I wouldn't suggest it as the best idea for a first date as they are usually quite weird.

flavour you love is part of the fun of foraging through a box of bonbons. But remember what Forrest Gump said, you just never know what you are going to get. Secondly, I would like to mention Donor Day. Well, to be honest, this is probably the first one out of the mentioned which also carries a deeper message. Never mind. This

HÁMA ISMAIL

ALFA A OMEGA CESTOVANIA ZA MÁLO PEŇAZÍ

Cestovanie nie je iba bežná dovolenka pri mori, z ktorej si odnesieme trochu toho povestného bronzu. Cestovanie je zbieranie zážitkov a skúseností, ktoré človeka obohacujú po mnohých stránkach. No však aby to cestovanie sa priblížilo aspoň trochu našim predstavám, a k tomu neutrpeľa peňaženka, mám zopár rád, ako na to.

Ubytovanie

Jednou z najdrahších položiek pri cestovaní je ubytovanie. Skvelé ubytovanie zoženiete aj v hosteloch (máte možnosť stretnúť aj nových ľudí), poprípade v rôznych alternatívnych možnostiach. Taktiež môžete využiť už spomínaný couchsurfing. Rezervujte si ubytovanie cez internet, vo veľkých mestách ako je Paríž, Londýn, Rím, Barcelona a podobne je to výhodnejšie. Ak si ubytovanie hľadáte, snažte sa najprv porovnávať cenu a až potom polohu a iné benefity.

Doprava

Pokiaľ je možné, skúste na doprave ušetriť čo najviac, napr. použite bicykel na spoznávanie, prípadne pozemné dopravné prostriedky, au-

tobusy alebo vlaky. Nemusi to byť najpohodlnejšie cestovanie, ale vaše možnosti si takto určite rozšírite, či už v spoznávaní miestnej krajiny alebo vystúpenia, miesta, ktoré ste neplánovali.

Letenky

Zhrniem zopár základných faktov. Ak máte naplánovaný cieľ a termín, je dobré si letenky objednať vopred. Lette počas týždňa, nie v pondelok, piatok alebo v nedeľu. Sledujte viaceré stránky ponúkajúce letenky za akciové ceny a hľadajte letenky s prestupmi, pretože priame sú zvyčajne drahšie. Ak sa však už rozhodnete investovať viac, tak si nezabudnite určite let poistiť.

Stránka lacneletenky.sk je veľmi užitočnou databázou a pomôže vám s hľadaním tej pravej letenky pre vás. Taktiež skúste použiť vyhľadávač pelikan.sk alebo aj zahraničné vyhľadávače ako easyjet.com a smartwings.com

Rada na záver: Nebojte sa vyskúšať aj last minute dovolenky. Častokrát sú lacnejšie a nemusíte sa tak uskrmňovať. Nie vždy sa to podarí, ale za pokus to stojí.

JANKA KLIMEKOVÁ

See more, rate, comment, and send us your work at www.gbaswriters.weebly.com

Follow us on Twitter: @GBASWriters

Like us on fb: GBAS Writers

ONE OF THOSE DAYS

I'm walking down a bleak rainy street. Headphones in, hoodie on, playing the saddest songs in my library on repeat. I have no idea where I'm going. Blindly walking forward with a false sense of advancement. Rolling the debris of my pockets between my fingers – matches, change, and something special. A piece of paper with words that I know were spoken with disgust, annoyance and anger. Words that caused this whole thing of me "going out for a walk". One thing I'm certain about is that I don't want to see the author of those words ever again. That person is just done for me.

The rain isn't stopping. I keep on walking for what feels like eternity.

Nice to let the darkness set in from time to time, just check up on it every now and again.

*Author's note: the plot is entirely fictional and bares no resemblance to any real-life person, place or event.

BY MIKI DOBRODEJ (@ACEMARTINOV) YEAR II, 2015/2016

MOŽNÉ MOŽNO

Možno si Ty mnou a možno som
Tebou ja
Ale možno je to len ilúzia
Možno tak ako hviezdy nežiarila cez
deň
A tak ako sa Zem neotáča
A tak ako tieň môj pri mne nekráča
Možno sme nikdy neboli jeden.

Možno som pochybovala a Ty si sa
stratil
Ty, Tieň môj, si sa už nikdy neobjavil
Opona spadla a reflektory svietia
Na miesto, na Tvoje javisko
Na ktoré si sa Ty nedostavil
A ovácie nezožal
Srdce moje už nerozozvučal
A krv nerozbuřil

Možno som ja sebou a Ty si Ty,
Ale ja už som aj niekým iným
a Ty si stále len Ty.

EMMA JANOVCOVÁ
(@EMMAJANOVCOV)
YEAR II, 2015/2016

G
A
M
E
R
S

Sometimes it's really not that easy to notice the sun.

But the only thing stopping us is a message that we've won.

You're thinking we are no lifers without love and without friends, the truth is we can teamspeak with them at home (and without pants).

Some of you are saying that we are losing our soul and heart. We love you all, but simultaneously we're in love with Mario Kart.

For the best possible connection we can spend our last cent, when Gaya shuts down the dormitory we're becoming violent!

Another problem are the parents when they can't close the door. 'Mama, you don't understand there's new Fallout 4!'

When we see our enemy we're pulling out our guns. Believing we can save the world, believing we are the ones.

Mana bar above our heads is representing us, we're glad to meet you, sincerely, the gamers of GBAS.

LUCIA MAGÁTHOVÁ